

SIJEČANJ 2024

KAPELA

ČASOPIS HRVATSKOG PLANINARSKOG DRUŠTVA KAPELA

Sadržaj

- 3 **RIJEČ UREDNICE:** Daniela Delale
- 4 **VELIČANSTVENO BOKOVO:** Irena Međlajec
- 14 **ZIMI NA BJELOLASICI:**
Zlatko Glavina
- 15 **PAD:** Goran Zdražil
- 16 **TAMO GDJE SU VUCI, VILE I
HAJDUCI:** Hrvoje Šašek
- 28 **PARTY NA VRHU:** Diana Šimek
- 34 **SENIORI U DOLOMITIMA:** Goran
Zdražil
- 40 **DAN PROSLAVE KPP-A:** Tanja Kvočić
- 44 **KAMENA RAPSODIJA:** Hrvoje Zrnčić
- 48 **SANJALI SMO SNOVE O VELEBITU:**
Matej Perkov
- 52 **ZIMSKI USPON NA KUM:** Hrvoje
Šašek
- 62 **ZELENICA - BEGUNJŠČICA:** Luka
Molvarec

- 70 **PLANINARSKO DRUŽENJE S
POGLEDOM NA MORE:** Mate
Plejčić
- 75 **UREĐIVANJE POUČNE STAZE
- OKIČNICA:** Daniela Delale
- 78 **MANJE POZNATI, ALI LIJEPI I
PRIVLAČNI:** Mladen Magyery
- 82 **IZBORNA I IZVJEŠTAJNA
SKUPŠTINA:** Jelena Plišo

NASLOVNICA: NEGDJE NA PODRUČJU ZAVIŽANA, AUTOR: IRENA MEĐLAJEC

Impressum

KAPELA

Časopis Hrvatskog planinarskog društva Kapela
Godište 12. Broj 12, Zagreb
Izlazi jednom godišnje i besplatan je

IZDAVAČ

HPD Kapela, Maksimirska 51 a,
10000 Zagreb, www.hpd-kapela.hr

UREDNIŠTVO

urednica: Daniela Delale,
dadelale@gmail.com

zamjenik urednice: Hrvoje Zrnčić,
hrvoje.zrnčić@gmail.com;
grafička urednica: Ana Kvočić,
akvocic@gmail.com;
lektura: : Ivana Miković
ivana.mikovic02@gmail.com

TISAK

STEGA TISAK d.o.o.,
Heinzlova 60/1,
10000 Zagreb
Naklada: 400 kom

Svoju građu za objavu možete snimiti
na CD ili DVD ili poslati urednici i/ili
zamjeniku urednice redovitom ili e-poštom.
Tekstove i opise samih fotografija treba slati
odvojeno od samih fotografija, odnosno
ilustracije ne ubacivati u tekst.

Uredništvo zadržava pravo da preradi
tekst. Stajališta autora iznesena u
objavljenim tekstovima ne moraju
odražavati stajališta HPD-a "Kapela" niti
stajališta članova Uredništva.

Riječ urednice

Drage Kapelašice i Kapelaši, pred vama je novi broj časopisa u kojem vas rječju i slikom vodimo divljim prostranstvima i prirodnim ljepotama u kojima smo besramno uživali u godini koja je iza nas. Teško je donijeti odluku koje izlete uvrstiti u časopis jer je svaki izlet poseban i čaroban na svoj način, kao i ljudi koji ih osmišljavaju i realiziraju, i na tome im veliko hvala. Tako smo u časopisu prikazali samo neke od izleta koji su obilježili 2023. godinu iako ništa manje zanimljivi ni važni nisu bili i ostali poput tradicionalnog noćnog uspona na Zavižan i na Bijele stijene, pohoda na Crnopac, izleta u Ramino korito, ljetne ture po BiH, uspona na Čvrstnicu i mnoga druga odredišta. Zimski ili ljetni, jednodnevni ili višednevni, sunčani ili kišni - nema izleta koji u organizaciji Kapele ne oduševi, pa i doslovno obori s nogu. No, osim zanimljivih izleta i tradicionalne planinarske škole koja se održava svake godine, organizirali smo i proslavu Kapelskog planinarskog puta, kao i ekološku akciju uređivanja Poučne staze Okićnica koja se nalazi u sklopu Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje. S obzirom da je pred nama jubilara 2024. godina u kojoj obilježavamo 70 godina postojanja Društva, temeljito se za nju pripremamo pod vodstvom našeg neumornog vođe Vjekoslava Habulinca koji pazi na svaki detalj velike proslave koja će se protegnuti na cijelu godinu koja je pred nama, a o kojoj ćete detaljno čitati u idućem broju Kapele. Ono što vam sada predstoji je pomno

listanje časopisa, upijanje doživljaja naših autora koji su dali sve od sebe kako bi vam što dojmljivije prenijeli svoja iskustva kroz pisanu riječ i fotografije na koje osobito pazimo iz broja u broj. Posebno bih se zahvalila jednoj skupini ljudi o kojima ne pišemo u časopisu, a koji u prostorijama našeg Društva sudjeluju u održavanju predavanja i tako prezentiraju izlete na jedan drugačiji način od ovoga u časopisu. Često su to i sami autori ovih redaka, ali i planinari iz ostalih društava koji s nama žele podijeliti svoja iskustva. Lijepo je tako surađivati s ostalim društvima i njihovim članovima jer se tako multiplicira ljepota kojom planina nagradi svakoga od nas, a koju onda imamo priliku doživjeti i kroz impresije ljudi koje ne srećemo često, koji su nam nepoznati i novi. Upravo je svaki novi broj Kapele skup impresija pojedinaca koji su mnogim čitateljima novi i nepoznati, ali koji o svojim avanturama pričaju na svima poznat način – jezikom zaljubljenika u planinu koji nam je svima jasan i razumljiv. Zato uživajte u listanju novog broja i maštarijama o novim avanturama koje će vam se na tom putu dogoditi.

Daniela Delale

Izletnički rezime

U prvih 11 mjeseci 2023. godine Hrvatsko planinarsko društvo "Kapela" brojilo je 421 člana i ostvarilo 53 službena izleta s pisanim izvješćima, izletima na kojima je sudjelovalo 1612 sudionika, što je prosječno 30 sudionika po izletu. Na našim izletima osim članova HPD Kapela sudjelovalo je i 443 draga gosta.

Veličanstveno BIOKOVO

— Tekst i fotografije: —
Irena Meglajec

KASNO POSLIJEPodne JEDNE RANOLIPANJSKE SRIJEDE UPUTILI SMO SE NA, ZA MENE, DUGO IŠČEKIVANI IZLET NA BIOKOVO. PRETHODNI PUT KADA JE HPD KAPELA VODILA TAJ IZLET BILA SAM SPRIJEČENA IĆI, A NI NE PAMTIM PRIJE KOLIKO JE TO GODINA BILO. SAMO ZNAM DA IZ GODINE U GODINU NITKO VIŠE NIJE VODIO U TE, NE BAŠ BLISKE, KRAJEVE I MORALO SE DOGODITI DA U DRUŠTVO DOĐE VRILI NOVI PLANINARSKI POLETARAC IZ UPRAVO TIH KRAJEVA, ŽELJAN VOĐENJA I SPREMAN NA SVAKOJAKE IZAZOVE

Kasnije će se ispostaviti da je taj zadatak riješio besprijekorno, poput kakvog iskusnog vodiča koji godinama vodi ture i savladava svaki organizacijski problem. Da je vrli svakako, ali poletarac nikako nije. No, krenimo redom...

POLAZAK I DOLAZAK

U već spomenuto ranolipanjsko poslijepodne okupilo se nas šesnaest junaka pod vodstvom gore spomenutog vodiča Ljube i njegovog pomoćnika Vjeka te krenulo put Zagvozda u novu avanturu. Zovem nas junacima čisto radi plana za uspon na drugu najvišu, a prvu najsiroviju planinu u državi noseći sve – robu, planinarsku opremu, šatore, vreće, vodu i hranu za tri dana, u vrijeme kada su vrućine već dobro zagrijale krški kamen. Ne znajući kakvi nas sve izazovi čekaju, opušteno smo krenuli na autoput i možda nam se baš zato negdje na pola puta ukazala duga, poručujući nam da će sve biti u redu.

Stigavši u Zagvozd, dočekalo nas je nekoliko pripadnika PD Sveti Jure s ni više ni manje nego pečenom janjetinom. U sportskoj dvorani lokalne škole postavili su klupe i stol, izvadili domaće vino i otklopili veliku zdjelu s izrezanim komadima toplog, slasnog mesa. Ne pamtim da je ikoji izlet započeo s janjetinom (obično su, ako je bilo prilike, oni završavali istom), no nismo se dali zbuniti. Objeručke smo prionuli na ponuđeno i zahvalni nastavili druženje s domaćinima do kasno u noć.

Kasnije smo rasprostrli karimate i vreće između mini golova, koševa i švedskih ljestava, a do kupaonice i wc-a hodali smo preko zaraslog nogometnog igrališta i kroz ured vatrogasne stanice. Prošavši kroz prostoriju s hrpom radio-uređaja, voki-tokija, antena i pehara, domogli bismo se sanitarija. Nadasve neobično noćenje i plus na listi rijetko doživljenih stvari.

DAN PRVI

Rano ustajanje nagradili smo finom kavom u centru mjesta da bismo se potom zaputili kombijima do zaselka Šute, polazišne točke sa zagorske strane Biokova.

Naš vodič mudro je zaključio kako je zahtjevan uspon bolje obaviti u sjeni bukava sa sjeverne strane planine, negoli s južne, gole i kamene. Svejedno, dušu smo ispustili penjući se po strmim obroncima, ruksaci su bili nevjerojatno teški, znoj se cijedio i natapao nas od glave do pete i svakom kapljom titrao nam živce. Soptali smo i stajali svakim korakom, a kraj se nazirao nije. Zaista ne znam kako bi izgledao uspon po južnoj strani, osim da bismo možda odustali već na prvoj trećini. Svako malo smo pauzirali, sjedali na kamen i skidali ruksake, pili vode nemilice i jeli na silu, ne bi li si olakšali teret. No, džabe - osjećaj olakšanja dolazio nije.

Izmoždjeni i polumrtvi nakon pet sati uspona ugledali smo rub šume, za kojih 50-ak metara nadmorske i sam prijevoj Vrataca, i našim mukama nazirao se kraj. Stigavši na prijevoj, popadali smo po livadi gdje je tko stigao i prvo vrijeme proveli u meditativnoj rekuperaciji zureći u prazno. Pogled prema moru krasio je ogroman gusti bijeli oblak i jedino što se vidjelo je njegovo kretanje uzrokovano vjetrom. Bašku i ostala priobalna mjesta dočekali smo ugledati kojih pola sata kasnije, na putu za prvi vrh u nizu – Miletnjak, poznatiji kao Šćirovac. Prvo se ukazao hrbat cijelog planinskog lanca prema Svetom Iliji, a potom i obala u svojoj zelenoj plavosti. Dvije mi omiljene boje spajale su se u tankoj granici i činile omamljujući prizor spokoja u koji bi se moglo zuriti danima. No, vrijeme nije na našoj strani i valjalo je krenuti dalje. Vrijedi još spomenuti da je na Šćirovcu Vjeko izvadio staklenu litrenku pelinkovca, bacivši nas sve u afan: em od sreće što se možemo okrijepiti ljekovitim travama, em od čuda i zgražanja uslijed spoznaje da je na onakav težak uspon čovjek ponio staklenu bocu s litrom ne baš nužno potrebne tekućine. Jest da se priprema za Himalaju dogodne, no opet... Sjetim se svoje kraljeznice i koljena i odmah mi bude žao njegovih. Preostalo mi je da se tješim da je on ipak genetski nadčovjek te da se duboko naklonim njegovoj junačkoj požrtvovnosti.

Nastavak putovanja zbivao se na meni najljepšem predjelu Biokova (što ću shvatiti tek u retrospektivi), a to je hrvatski put prema vrhu Sv. Ilija (1642 m). Planina se na ovom dijelu strmo obrušava prema moru, manje strmo prema Zagori, a hrbat u valovima vijuga lijevo i desno, gore i dolje vodeći nas prema majušnoj crkvicu u daljini. Vidici su prekrasni na obje strane: s jedne vidimo otoke okupane morem i oblacima, s druge biokovsko zaleđe, Dinaru i vrhove susjedne nam države BiH. Raznoliko cvijeće i visoke trave presijecale su bojom bijeli krški kamen ispod naših nogu. Proljeće je bilo kišovito i Biokovo je bilo zelenije no ikad.

Zvonjavom zvona na crkvicu Svetog Ilije označili smo svoj dolazak pod ingerenciju tog sveca i ostali u njegovoj milosti mezeći i upijajući prizore oko sebe. Poslije pošteno odrađene pauze krenuli smo dalje, a krajolik se mijenjao u drugačije oblike: Biokovo nije više uska planina koja kao zid dijeli more od kopna, već dobiva na širini i razvedenosti, a cijeli njen plato izgleda kao teren izdubljen meteorskim kraterima. Skrenuli smo prema zagorskoj strani put Radića stanova, spuštali se u ponikve i dizali iz njih, zaobilazili suhozide i vrtače,

da bi predvečer stigli do malog skloništa na rubu padine. Na sreću, sklonište je bilo prazno i dobar dio ekipe se utrpao unutra. Ostatak je razvio šatore i zaputio se prema izvoru niz strmu padinu. Hladan bunar unutar stijena savršeni je dar prirode, i za žeđ i za hlađenje pića.

Sami Radića stanovi naziv su za ostatke nekadašnjeg pastirskog naselja – kamene kućice od kojih su ostali samo zidovi obrasli visokom travom. Pobacane na padini nasuprot skloništu činile su šarmantan i pitoreskan prizor koji je ležao u suprotnosti s pojmom o teškoj životu ljudi koji su ih nekoć gradili.

Poslije kontemplacije o minulim vremenima Ljubo je zapalio vatru, svi smo se opustili i glasan smijeh i razgovor kenuo se valjati niz kamen i livade. Odjednom, Maja je ponudila masiranje leđa kako bi isprobala novonaučene tehnike s tečaja masaže, a ja sam, ne vjerujući da se ovo doista događa, objeručke

prihvatila. U jednom od šatora dobila sam prvi planinarski te k tome i izvrstan tretman naše nove nade masiranja i moja leđa su ubrzo zaboravila na sve muke uspona. Hvala Majo! Imaš vjernog budućeg klijenta.

Zaspali smo uz zvjezdano nebo i zvuke Pink Floyda čije sam pjesme puštala s mobitela, budalasto ne mareći za SMS upozorenja operatera koji mi je javljao da sam u roamingu.

DAN DRUGI

Ne znam što me snašlo, no nisam dobro spavala. Vrtila sam se i budila cijelu noć, premda mjesto za spavanje nije moglo biti bolje. Možda podzemne vode? Poznate biokovske rijeke ponornice, tko će ga znati. Iznurena i umorna, s dobro naspavanom ekipom krenula sam put Motike, idućeg vrha na Ljubinom popisu. Hodajući ponovo po „morskoj“ strani planine, uživali smo uz krasne vidike na otok Brač te obalu uz koju

se valjao paperjasti bijeli oblak. Dan je bio vruć i počela se lagano osjećati prava moć ljetnog Biokova. Divokoza ovdje, škorpion ondje, smukulja i kravosas te poneka ptica pravili su nam društvo, ali samo na trenutke, dok ne bi pobjegli u svoja skloništa.

Došavši do vrha Motike kroz brezpotje, ponukani kondicijom ekipe, Vjeko i Ljubo su odmjeravajući teren odokativno i uz kartu izvijećali još jedno kraćenje do vrhova Veliki i Mali Šibenik. Ispred nas se protezao kraterasti krajolik i kamo god si pogledao, svaki put je vodio kroz vrtače, ponikve, škrape, kamenice te jame raznih oblika. Nigdje ravno, nigdje lagano. Hrabro smo krenuli odabranim putom naših vodiča i stigli na odredište skoro neokrznuti. Skoro, jer Matija je putem propao niz stijenu stavši na naoko čvrsti kamen koji se iznenada pod njim odlomio, i padajući je zadobio lijepe crvene štrafte uzduž desne butine i lista. Netom potom, i sama sam

propala na idućem kamenu, koji je jednako tako čvrsto izgledao, no nekim čudom prošla sam neokrznuto. Sve u svemu, dobro smo se izvukli, a cijela zgoda imala je zabavan moment geg komedije u kojoj padamo jedan za drugim poput Stanlia i Olia. A otprilike smo tako svojim gabaritima i izgledali.

Nauživani adrenalina krenuli smo dalje put Velikog i Malog Šibenika, dva vrha pri samom kraju planine odakle se ona počinje strmo spuštati prema Makarskoj. Pogled nam je u prvom trenu opet zakrillio veliki bijeli oblak, no nešto kasnije ugledali smo i taj preizgrađeni grad na obali.

Put nas je nakon ručka i odmora dalje vodio kroz spaljenu šumu borova, crno-sivih stabala koja su ostala kao kakvi spomen-kipovi nakon tragedije, zatim kroz žive zelene livade visokih trava i cvijeća koje nam je sezalo preko glava, da bi se ponovo pretvorio u kamenjar što nas je pratio sve do doma na Lokvama, našeg odredišta za taj dan. Vjeko

je ponovno iznenadio sa svojim super sacom izvadiвши iduću staklenu bocu, ovaj put s ginom, potom jednu plastičnu s tonikom i ako ga tad nisam istukla, neću nikada. Nakon opuštanja mišića uz čašicu do dvije, moj mozak je lagano odustao od funkcije te pod pritiskom prošlonoćnog nespavanja – strovalio me u krevet. Neka tri sata kasnije lagano me vratio među žive, a što se točno u međuvremenu događalo, morat će ispričati netko drugi. Ono što sam načula poslije je da se išlo po pivo koje je Ljubo naručio iz nizine autom i da su on, Vjeko, Luka, Matija i Alen hoda-

li sat vremena do ceste i isto toliko nazad, ruksaka punih tog dragocjenog napitka. Čula sam da su Maja i Ljubo kuhali lončinu graha i da je Maja kriomice dodavala ekstra količine kumina. A čula sam i da su kroz dom prošli razni drugi planinari, ali kad sam ustala, nijednog više nije bilo. Kuća je mirisala na grah s mesom, i zaista, bio je izvrstan. Još jedan veliki naklon Ljubi i ideji, izvedbi i realizaciji. Jer osim kuhane večere i donesenog pića trebalo je i prvu večer iz Zagvozda otići do Makarske po ključ ove, inače zaključane, kuće da bi se mogla otvoriti i u njoj uživati.

DAN TREĆI

Nakon jutarnjeg mamurluka i čišćenja doma krenuli smo put Svetog Jure, najvišeg vrha Biokova. Prvih sat vremena hodali smo po tipičnom kamenjaru, potom došli do asfaltirane ceste gdje nam je jučer dovezeno piće, da bi odmorili uz zatvorenu planinarsku kuću Pod Jurom i krenuli k vrhu. Do vrha vodi strma staza koju prati debeli konop, dobrodošla pomoć za prelazak preko kamenih gromada. Uspjon je bio poprilično težak, taman da osjetimo kako se penjemo na najvi-

ši vrh naše najsurovije planine. Prije samog vrha stali smo odmoriti uz istoimenu crkvicu, a na 1762 metara visokom Juri samo smo se kratko zadržali. Radiotelevizijski odašiljač nikad nije bio osobito privlačan ni na jednom vrhu pa tako ni na ovom, iako je zanimljivo spomenuti da ovaj svojom visinom od 90 metara nadmašuje i dinarski Sinjal, i time je vrh tog biokovskog tornja najviša čvrsta točka u Hrvatskoj.

Spuštajući se prema selu Milići na zagorskoj strani prošli smo nova područja kamenjara i ponikvi, šume i livada, najeli se duda i trešanja u podnožju te sjeli u centar Zagvozda na kave i piće. Dan je bio dobrobrano ispunjen slikama novih predjela, a još mu se nije nazirao kraj. Čekala nas je vožnja do Baćinskih jezera na kojima smo imali organiziran safari tradicionalnom netrvanskom lađom. Prošavši kroz plodovima bogato Vrgoračko polje, kod jezera nas je, prije svega, dočekala gospođa sa suhim smokvama i domaćom rakijom. Potom smo posjedali u lađu s tendom te krenuli u đir. Domaćin nam je objašnjavao gdje je koji most, koji otok, koje brdo i koja su to sve jezera i zašto su značajna za ovaj kraj. Baćinska jezera su skup krških kriptodepresijskih jezera, a kriptodepresija je, ako niste

znali (a nisam ni ja), udubljenje ispunjeno vodom čija je površina iznad morske razine, a dno ispod morske razine. Baćinskih jezera ima šest i sva su spojena međusobno (Oćuša, Crniševo, Podgora, Sladinac, Šipak i Plitko jezero) osim jednog koje nije – Vrbnik. Na jezerima su tri mala otoka te dva tunela. Prvi spaja jezera s morem, kako bi višak zimske vode koja dolazi iz Vrgoračkog polja odveo u more te spriječio poplave.

Poslije vožnje po najvećem jezeru te susreta s nekoliko divljih pataka, zmija i vodenošasa kasnije, vratili smo se na polazišnu točku. Na obali je bio postavljen stol s teletinom ispod peke, krumpirom i vinom. Nekolicina nas je skočila u jezero da se brzinski osvježimo i speremo tri dana znoja s Biokova, dok su ostali prionuli večeri. Prvo vrijeme čula se samo zadovoljna tišina ...

Sretni i siti predvečer smo krenuli put Metkovića, vozeći se preko Neretve i njenih kanala, u čijim se mirnim vodama zrcalilo nebo s večernjim oblacima. Sumrak je polako nadomještao dan, polja omeđena silnom vodom dobivala su zagasito zelenoplavu boju, a svjetla sela i kuća porazbacanih uokolo davala su prekrasnu romantičnu sliku spokojnog neretvanskog kraja.

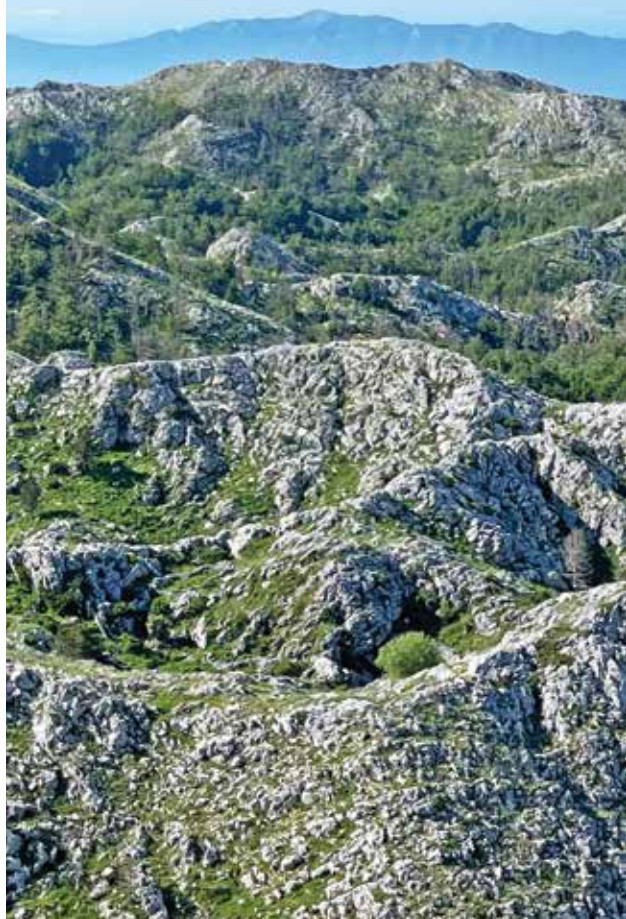
Ovaj put smještaj nam je bio organiziran u finom novom hostelu Livia, čija nam je domaćica ostavila ključeve i nestala. Nismo ju vidjeli do odjave idućeg jutra. Cijeli hostel bio je samo naš i sumanuto smo hodali od sobe do sobe, kupaone do kupaone i birali hoćemo li ovdje ili ćemo ondje. Suludi luksuz nakon tri dana divljine radio je kognitivnu disonancu našim mozgovima. No, brzo smo se snašli, porazmjestili, istuširali i otišli na večernje druženje uz muziku, na klupice uz rijeku. Sve je bilo toliko savršeno, da ni komaraca nije bilo.

POSLEDNJI DAN

Nakon pristojnog hostelskog doručka, posjedali smo u kombije i provezli se deltom Neretve do Rujnice – naše zadnje planine na ovom izletu. Dan je bio sparan, mi nešto bezvoljni; razmazilo nas učas večeravanje uz jezera i spavanje u mekim posteljama.

Možda je i jučerašnje vino kumovalo raspoloženju, tko će ga znati. Jedva smo se vukli do crkvice Sv. Nikole, a kasnije još i po zarasloj stazi put Babine gomile – najvišeg vrha Rujnice. Gusta šikara zaklanjala je dio vidika, brnistra sva u žutom nadvijala se preko naših glava, ubadala nas svojim oštrim dugoljastim liščem, a imali smo posla i s kilometrima paukovih mreža isprepletenih preko staze. Paući krstaši nemalih dimenzija visjeli su sa svih strana i jedino rješenje kako da ne upadamo u njihove ljepljive niti bilo je da mašemo štapovima ispred sebe i kidamo im mreže. Metoda nas je spasila, ali su nas paukovi zasigurno zauvijek zamrzili.

Korak po korak, pauk pa blavor, vrisak pa smijeh i stigli smo do vrha. Babina gomila je 735 metara visoka kamena glavica s koje je otvoren pogled u svim smjerovima. Dobro se vidjelo prehodano nam Biokovo, a pogled prema moru nudio je deltu Neretve, Metković, Ploče, Pelješac, otoke Mljet, Korčulu, Vis i Hvar. Ukratko:

mala visina vrha za prekrasne vidike.

Kako se s kontinentalne strane nebo crnilo i počelo javljati pokojom grmljavinom, požurili smo se spustiti kroz borovu šumu na drugu stranu Rujnice u selo Momići. Nakon kraćeg odmora Ljubo i Vjeko su otišli po, na raznim stranama parkirane, kombije ne bi li nas prevezli u mjesto Vid na ručak i još jedan safari. I još jedno kupanje! Kad smo već s raznih vrhova gledali u more svaki dan, a okusili ga nismo, stvarno je pošteno da se okupamo bar u slatkim vodama ovoga kraja.

Dir lađom uzvodno uz šaš i vrbe, dir nizvodno uz vrbe i šaš, meditativno zurenje u riječne vireve i – kupanac! Nas nekoliko hrabrih bacilo se u hladnu rijeku i prepustilo struji da nas nosi. Osvježenje je ipak trajalo kratko, morali smo zaplivati natrag da nas struja ne odnese do mora, a i čekao nas je prekrasan ručak, i ovaj put serviran uz obalu u prirodnom ambijentu. Domaća teletina i neretvanski brudet od jegulja i žaba bili su stvarno posebno iskustvo. Finiji tradicionalni tanjur nisam već dugo bila okusila. Svaka

čast domaćinima, a i još jednom Ljubi (ne mogu ga prestati hvaliti) koji je sve ovo savršeno organizirao. Doživjeli smo Biokovo u idealne dane i u punoj njegovoj ljepoti, uživali kuhani grah i pili pivo dopremljeno bogu iza nogu, iskusili tradiciju i gastronomiju neretvanskog kraja, kupali se u rijeci i jezerima, i svime time je ljestvica kvalitete izleta podignuta na dosad neviđene razine avanturističko-gastronomskog doživljaja. Ali ni to nije sve. Dobili smo i set noževa! Usred mjestašca Vid u kojemu se nalaze ostaci antičke kolonije, set noževa za mene je metaforički bio posjet arheološkom muzeju Narona – prvom hrvatskom in situ muzeju, sagrađenom nad ostacima hrama rimskog cara Augusta. Uz brojne arheološke materijale od kamena, stakla, keramike, kolekcije novca i predmeta iz svakodnevnog rimskog života, kruna postava je 16 mramornih statua iz 1. st. pr. n. e. Njih su 1995. otkrili arheolozi, skrivene ispod zemlje, jedan metar ispod štale. Ostalo je povijest, kao i ovaj izlet, no učimo stoga iz ovakve divne povijesti i - ponovila se!

ZIMI

na Bjelolasicu

— Tekst i fotografije: —
Zlatko Glavina

Dok pijem prvu prijepodnevnu kavu, ponovno proživljam jučerašnji bijeli izlet, druženje, pohod, avanturu. Bijaše bijelo od početka; blještavo bijelo od mladosti u busu, od snijega u dolasku, a blistavo od dočeka, prijema i domaćinskog vođenja organizatora. Potom zasljepljujuća bjelina zasnježene staze, gusti bjelkasti til maglene koprene na odlasku gore i dolje na povratku – čarobna, čista bjelina zime.

Pohod organiziraju planinari HPD-a "Bijele Stijene" iz Mrkoplja, a održava se u spomen na 26 smrznutih partizana s Matić poljane iz doba Drugog svjetskog rata. Bio je ovo 24. Zimski uspon na Bjelolasicu, a sve je započelo (pre)ranim ustajanjem u 4:30 sati i spremanjem potrebnih stvari. Vrijeme prohladno, oblačno, temperatura ispod nule. Okupili smo se po dogovoru i krenuli put Begova Razdolja, polazne točke ovog pohoda.

Ceste su bile očišćene i posipane solju i sipinom. Stigli smo na mjesto okupljanja imajući dovoljno vremena za pozdrave s ljudima koje dugo nismo vidjeli, prijavu i upis kod domaćina. Nakon pozdravne riječi domaćina krenuli smo na pohod. Vrijeme i dalje oblačno. Uz lagani vjetar nešto hladnije. Snijega ima oko metar, ali je cesta očišćena do okretišta na kraju naselja. Dalje je snježna podloga tvrda i mjestimice zaleđena; može se hodati s derezama. Okupljenih 250-tak planinara činilo je šarenu zmijoliku kolonu koja se razvukla koliko pogled seže. U razgovoru u divnim zimskim uvjetima skoro da nismo ni osjetili da smo već stigli do Vrbovske Poljane, gdje su nas domaći-

ni dočekali s toplim čajem i keksima. Oko nas puno planinara, šarenilo boja odjeće i opreme, smijeh, žamor. Ma bilo je užitak biti dijelom tog društva. Čini se da je kratki predah dobrodošao za odmor i opuštanje. Ubrzo smo nastavili s hodanjem jer počeo je puhati hladan vjetar, a slijedio nam je uspon na Bjelolasicu.

Visina snijega dosegala je sve do planinarskih markacija, odnosno do oko dva metra. Počeo je strmi uspon prema vrhu. Ljudi bez dereza i krplji teško su se kretali, propadali su usporavajući kretanje. Nije ih bilo moguće zaobići tako da smo morali biti smireni i strpljivi. Kad smo došli do prijevoja pre-

PAD

Tekst: Goran Zadražil

Fotografija: Lela Zadražil

TO SE ZOVE KOLONA

ma vrhu, dočeka nas je neugodan i hladan vjetar koji je nosio sitni snijeg smanjujući ionako slabu vidljivost zbog niskih oblaka i magle. Oni hrabriji nastavili su grebenskim dijelom do skloništa koje je gotovo svo bilo okovano snijegom. Članovi Gorske službe spašavanja i domaćini otkopali su prolaz do ulaznih vrata u kuću i podrum da bi se moglo ući i malo zagrijati. Nešto smo pojeli i malo predahnuli. Odmoreni, vratili smo se istim putem u Begovo Razdolje.

Tijekom puta prepričavali smo dojmove i iskustva s ovog i prošlih pohoda. Bilo nam je naporno i lijepo, sve je prošlo bez problema i na opće zadovoljstvo. Jedino što nam je bilo žao prihvatiti neizbježnu tužnu istinu nestajanja Begovog Razdolja. Sve je zatvoreno i mrtvo, nema čak ni seoske krčme ili kafića, stanovnika je premalo. U svega nekoliko kuća vidjeli smo svijetla, dim, očišćen snijeg – tragove života.

U Zagreb smo se vratili umorni, sretni i zadovoljni što je izlet u zimskim uvjetima protekao na opće zadovoljstvo. Rastali smo se uz pozdrav "Vidimo se dogodne".

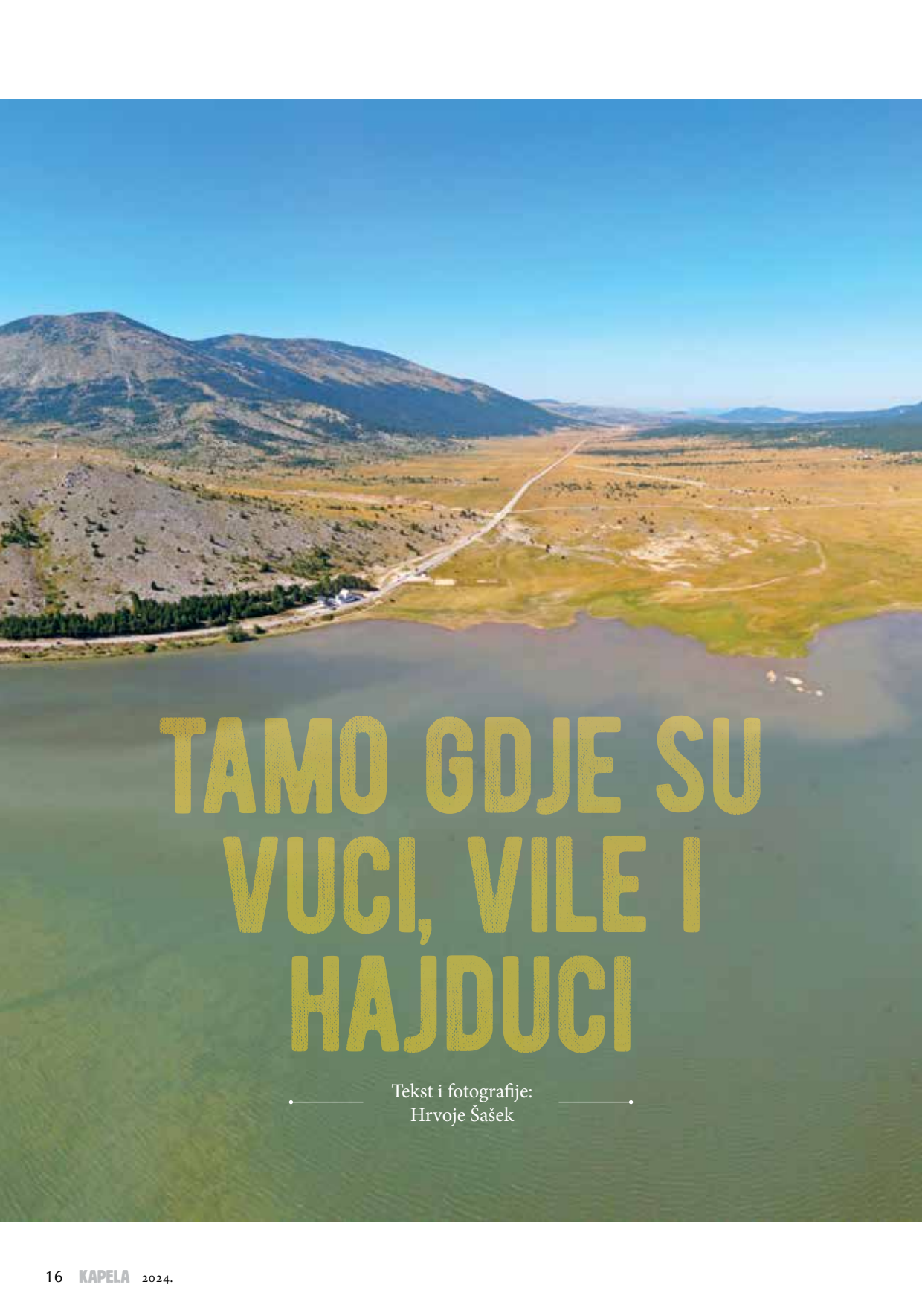
Spuštajući se u predvečerje s Bijelih stijena prema autu poslije proslave četrdesetčetvrte godišnjice Kapelskog planinarskog puta moja žena Lela i ja bili smo zadnji. Htjeli smo hodati polako i sigurno. Međutim, negdje ispod Lukovice u jednom sam trenutku izgubio ravnotežu i pao udarivši licem u kamen. Nakon prvih stresnih momenata shvatio sam da je stradao „samo“ nos. Bilo je puno krvi pa je prizor izgledao zastrašujuće. Trebalo nam je desetak minuta da zaustavimo krvarenje i koliko-toliko sredimo dojmove. Vidjeli smo na kraju da mi je stradao nos, da sam se dobro ugruvao i da sam se „dobro“ osjećao.

Poslije podosta zavrzlama s ima-nema signala, uspjeli smo mobitelom dobiti Tanju koja je s društvom ostala na Bijelim stijenama. Ubrzo su do nas došli naši dežurni Matija Prelog i Kristinko Mihovec te planinar Svetozar Zelić Deda. Dečki su mi vrlo stručno pomogli da se dokopam auta u sam sumrak. Doveo sam se u kakav-takav red koristeći paket prve pomoći iz auta. Za dva i pol sata već sam bio na Hitnoj na Rebru gdje su utvrdili da sam slomio i ozlijedio nos, ali drugih većih posljedica nije bilo.

Zahvaljuje m svima koji su se zanimali za moje stanje i pružili mi podršku. Posebno želim zahvaliti Matiji, Kristinku i Dedi na njihovoj brznoj i efikasnoj pomoći. Dok imamo takve članove, ne trebamo se ničega bojati.

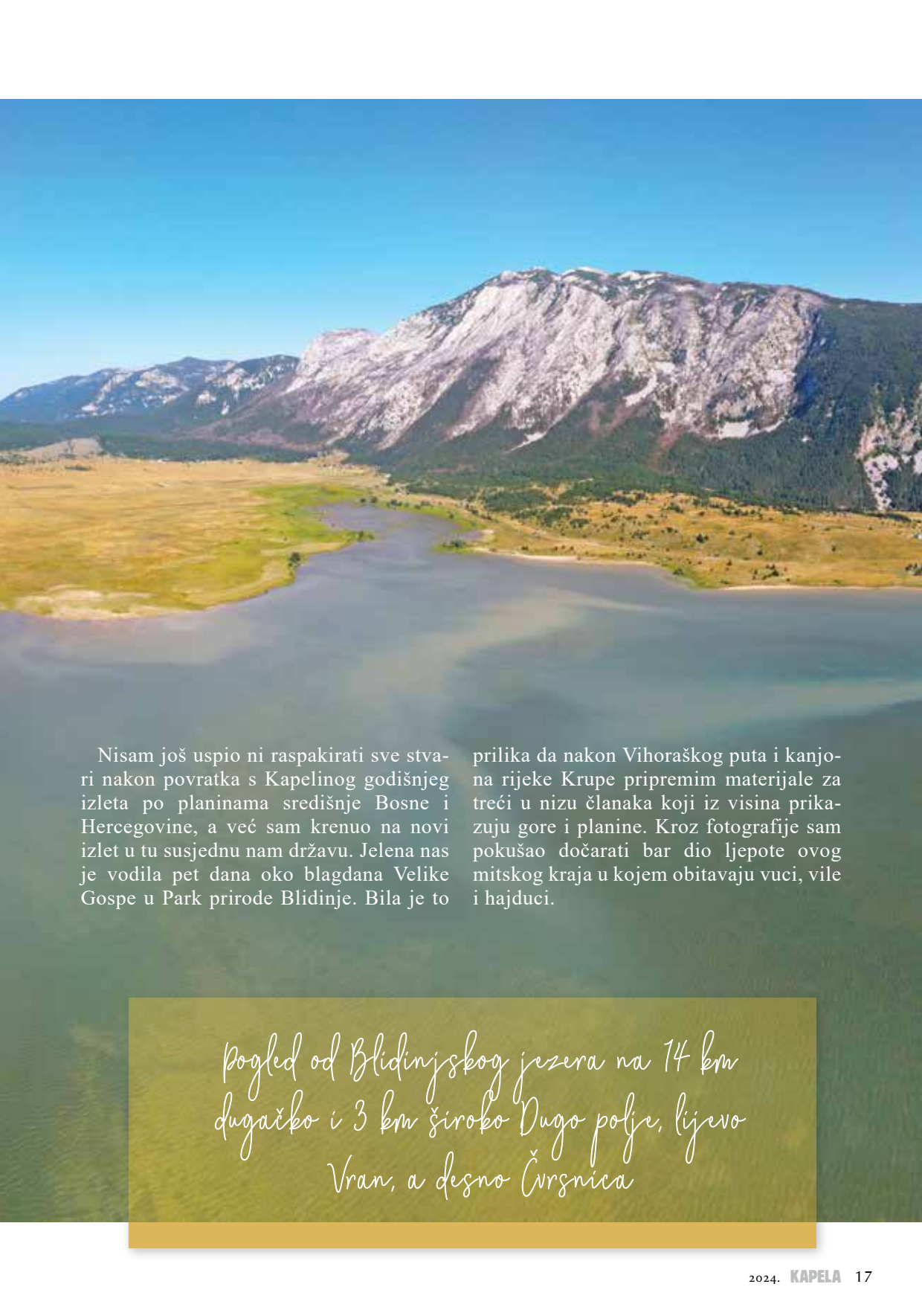

30. RUJNA
2023. U
19 SATI

TAMO GDJE SU VUCI, VILE I HAJDUCI

— Tekst i fotografije: —
Hrvoje Šašek

Nisam još uspio ni raspakirati sve stvari nakon povratka s Kapelinog godišnjeg izleta po planinama središnje Bosne i Hercegovine, a već sam krenuo na novi izlet u tu susjednu nam državu. Jelena nas je vodila pet dana oko blagdana Velike Gospe u Park prirode Blidinje. Bila je to

prilika da nakon Vihoraškog puta i kanjona rijeke Krupe priprelim materijale za treći u nizu članaka koji iz visina prikazuju gore i planine. Kroz fotografije sam pokušao dočarati bar dio ljepote ovog mitskog kraja u kojem obitavaju vuci, vile i hajduci.

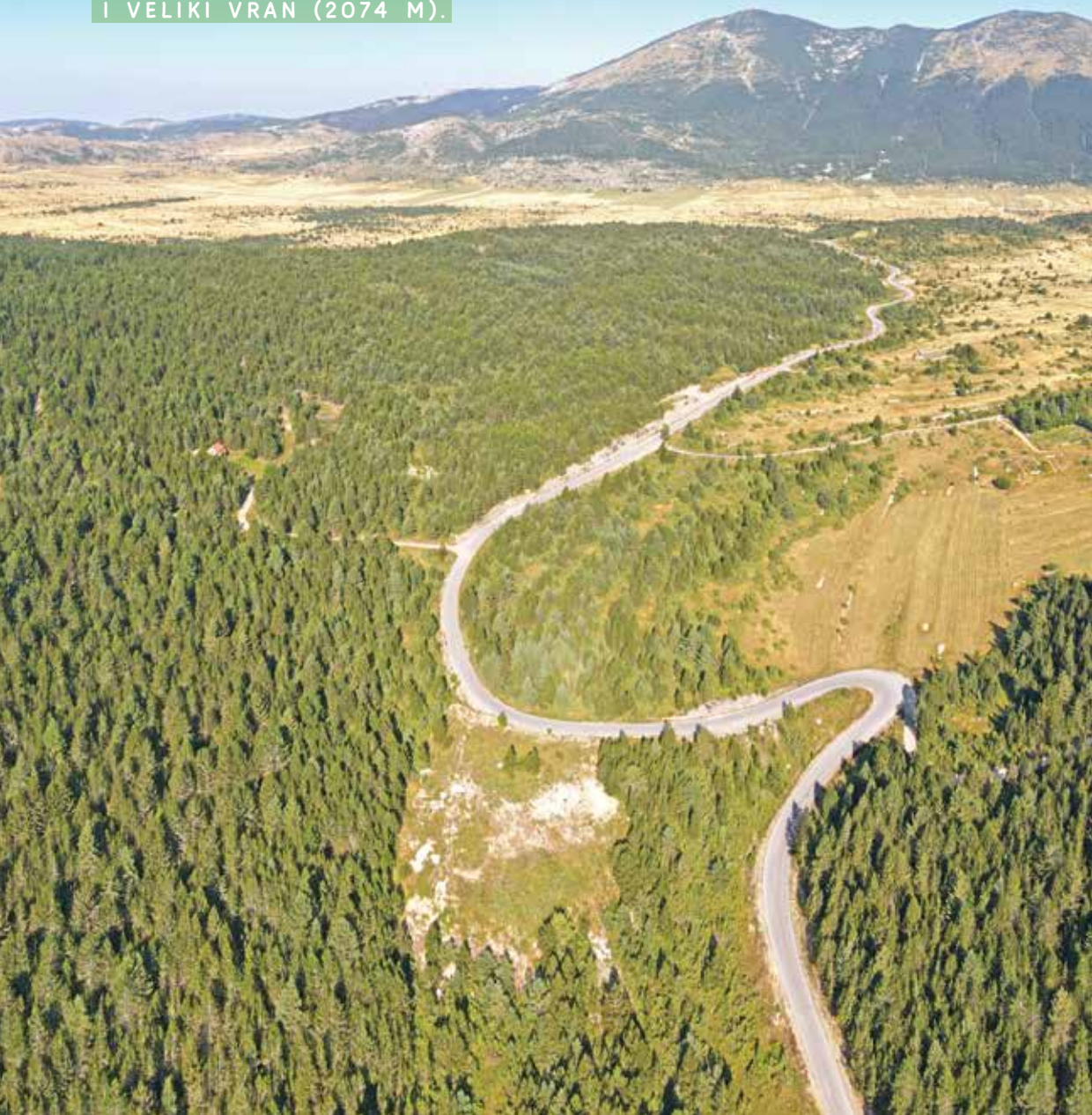
Pogled od Blidinjskog jezera na 14 km dugačko i 3 km široko Dugo polje, lijevo Vran, a desno Čvrsnica

POGLED OD VELIKOG VRANA (2074 M) NA DUGO POLJE I
BLIDINJSKO JEZERO U PRVOM PLANU TE NA PLANINSKI
MASIV ČVRSNICE I NJENA DVA PLANINSKA VIJENCA
LIJEVO VILINAC S NAJVIŠIM VRHOM VELIKIM VILINCEM
(2113 M) I DESNO VELIKA ČVRSNICA S NAJVIŠIM
VRHOM PLOČNO (2228 M) U DRUGOM PLANU

POGLED IZ MASNE LUKE (1210 M) NA DUGO
POLJE I VRAN PLANINU. NA VRANU SE
GLEDANO S LIJEVA ISTIČU VRHOVI MALI
VRAN (2017 M), BIJELA GLAVA (1990 M)
I VELIKI VRAN (2074 M).

KAMENI PRSTEN PROMJERA OKO PET
METARA ZVAN HAJDUČKA VRATA (2000 M)
NAJPOZNATIJA JE ZNAMENITOST PARKA
PRIRODE BLIDINJE.

POGLED OD PLANINARSKOG DOMA VILINAC
(1961 M) NA 1500 M DUBOKI I OKO 6 KM
DUGI KANJON DIVE GRABOVICE, A NA OBZORU
PRENJ.

U PRVOM PLANU VELIKI VILINAC (2118 M),
NAJVIŠI VRH OVOG DIJELA ČVRSNICE.

VRH NADOHVAT RUKÉ

Party

NA VRHU AKO NIJE IZ
VLASTITOG UŽITKA, NIJE
PLANINARENJE!

— Tekst: Diana Šimek —

POČELO JE SVE JEDNE
SRIJEDE NEGDJE SREDINOM
MJESECA OŽUJKA. PRVO
PREDAVANJE ŠKOLICE, NA
KOJE SAM PONIJE LA ČAK I
BILJEŽNICU. NARAVNO, NISAM
JE VADILA IZ TORBE JER BIH
ISPALA JEDINI ŠTREBER KOJI
ZAPISUJE. NE, TO NIJE BIO
PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE,
VEĆ PRVO PREDAVANJE ŠKOLE
PLANINARENJA.

ANA KVOČIĆ

Upoznali smo tada naše voditelje škole Moranu i Zlaju te ostale bitne članove HPD-a Kapela uz vrlo opuštenu atmosferu i bitno pravilo: Ako nekom kažeš Vi, dužan si mu piće!

Iz tjedna u tjedan redala su se i predavanja i izleti. Jedan izlet ljepši od drugoga, svaki sa svojim izazovima i dražima, ali i finom kilometražom. Iako nam ponekad nije bilo lako, sa svakim prehodanim kilometrom stvarala su se nova iskustva, ali i nova prijateljstva.

I, konačno, došao je taj, posljednji u sklopu škole, ali vjerujem svima najočekivaniji izlet na najviši vrh Hrvatske, Sinjal, Dinara. Krenuli smo rano, i u cik zore pomislila sam, kao i uvijek, što je meni ovo

trebalo, ali krenuli smo. Jutarnje razbudi vanje u busu prošlo je s Damirovom selekcijom starih i novih hitova, ovoga puta posvećenih svim majkama s obzirom da je bio majčin dan. Vrijeme je bilo obećavajuće, a ljudi spremni za akciju, jer ipak, išli smo na svoju promociju. Prva nam je točka bila Kninska tvrđava, s prekrasnim pogledom na grad, rijeku Krku i našu sljedeću točku – slap Krčić, tada toliko bogat vodom da se sasvim lijepo mogao vidjeti s tvrđave.

Sve je ovo bila neka uvertira u ono zbog čega smo zapravo došli. Bus nas je ostavio negdje u nigdjezemskoj, barem sam imala takav dojam. Ispred nas polje obasjano vrelim sunčevim zrakama, puno šarenog poljskog cvijeća i veliki sivi kamen, još dovolj-

no daleko da ne doživiš njegovu veličinu, pa i nije odavao dojam nekog izazova. Put je trajao, a sunce nam nije olakšavalo hodanje. Sjenovitih dijelova nije bilo mnogo, ali to je bio tek početak pa si nismo mogli dopustiti da nas tako rano dotuče. Dvije-tri pauze ipak su se dogodile, od kojih jedna na izvoru gdje smo se napili predivne, hladne vode, nikada tako dobrog okusa.

UMORNI I SRETNI

Krajolici su se izmjenjivali oko nas, od krških polja preko pašnjaka i šuma do kamenja koje se pokušavalo sakriti među travkama beskrajnih livada. I tek što se užareno sunce sakrilo, zamijenio ga je nemilosrdni vjetar.

Misleći već da nikada nećemo doći do cilja tog prvog dana, pojavila se ispred nas kućica planinarskog doma Brezovac. Iako umorni od uspona, energije za druženje i pjesmu uvijek se nađe pa se društvo do još nekog doba nije dalo u krevete.

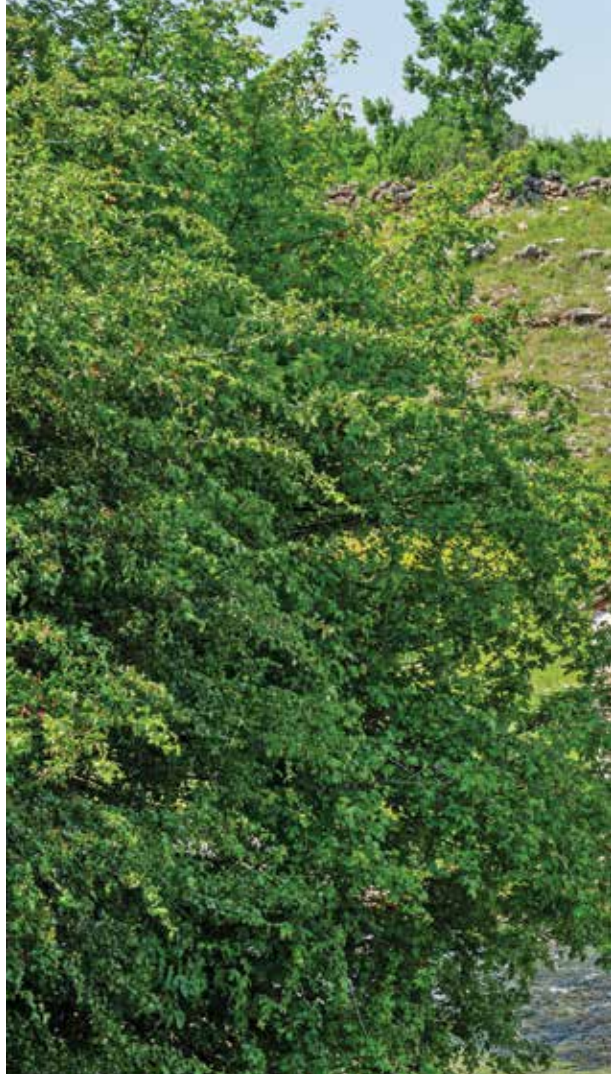
I onda je došlo to jutro na planini, kada izađeš na svjež zrak i prve sunčane zrake i samo duboko udahneš. Raspoloženi smo krenuli prema najvišem hrvatskom vrhu. Sunce je i toga dana bilo jako, ali vjetar mu je bio suparnik, kao da su vodili bitku koji će nas napasti većom snagom, ali društvo je bilo toliko veselo i motivirano da nas ništa nije moglo omesti. Kombinacija vjetra i sunca nam je više odgovarala nego što nam je smetala. Očaravala nas je okolina pa i

oni koji inače ne bi zastajali za fotku ovoga puta nisu mogli odoljeti.

Pred samim krajem dočekala nas je surova stijena, i rukama i nogama penjali smo se da se domognemo cilja. I malo pomalo, uspjeli smo! Bili smo na vrhu! Zastajala je odmah i prikladna pjesma „Vjetre s Dinare“ nakon čega je započela službena promocija. Dodjela diploma nama, novopečnim planinarima: Mirna Budja, Domagoj Čokor, Đurđica Čondor, Ivan Jović, Kristina Konjić, Bojan Krevh, Dijana Merey Sarajlija, Matea Miljević, Maja Nedeljković, Anđelko Pavlović, Snježana Pavlović, Vedran Radišić, Sanda Reljković, Hrvoje Sarajlija, Hajro Sejdinović, Daniel Stracaboško, Diana Šimek, Davor Šimek, Ivana Tabak, Nikolina Tripković, Maja Vajagić, Barbara Viljevac, Valentina Drevenšek, Krešimir Drevenšek, Jasenka Blažon, Nevena Grubelić i Melita Božić

Naravno, nijedna promocija ne može proći bez šampanjca, a u HPD Kapela ni bez jagoda sa šlagom. Pjesma se nastavila pa se i zaplesalo. Čitalo se o tome još i danima poslije, na Facebookovim stranicama: Party na vrhu Dinare.

Dobili smo mi i poseban blagoslov, ali taj dio, tko ne zna, morat će proći školu planinarenja.

ZASLUŽENA PAUZA

NA POČETKU PUTA

HRVOJE SARAJLIJA

POVRATAK

HRVOJE SARAJLIJA

PUEZ ODLE U PUNOM SJAJU

SENIORI U DOLOMITIMA

— Tekst: Goran Zdražil —
— Fotografije: Mladen Megyery —

Od 2000. godine Kapela organizira izlete u Dolomite zahvaljujući inicijativi naših Mrve i Jazavca. Pitate se tko je Jazavac? Naš član Željko Horvat koji živi u Veroni, a zapravo je iz Lukšića. Od tada pa do 2018. godine obišli smo Dolomite od istoka do zapada i od sjevera do juga. Bili smo na 12 odredišta, a na nekima i više puta.

Odlazili smo osobnim automobilima, kombijima, a naravno i autobusima. Vrijeme odlaska bilo je povezano s lipanjskim praznicima u Hrvatskoj. Budući da smo onda još svi radili, mogli smo ponekad spajati vikende s praznicima pa se vrijeme za izlet produžavalo. Jazavac je organizirao sve naše izlete i ujedno nas vodio na svaki. Ponekad smo Jazavcu pomogli organizirati i voditi izlete na Velebit i Bijeke stijene za njegove talijanske planinarske prijatelje.

Zadnji put bili smo u Dolomitima 2018. godine, 2019. godine Talijani su bili u Hrvatskoj, a onda je došla korona pa potres koji su ostavili traga na našim životima, naročito kod nas seniora. No, usprkos svemu odlučio sam organizirati odlazak u Dolomite opet u lipnju, ali sad 2023. odabrao sam planinarski dom Gampenalm u N.P. Puez Odle. Pripreme sam počeo rano. Još u siječnju počeo sam dogovore s Jazavcem. Naime, u tom domu slavio sam svoj 60., 65. i 70. rođendan pa je bio red da tamo proslavim još jedan. Mjesto je poznato, a pristup nije zahtjevan. Odlična baza za odlaske na kraće ili dulje izlete. Od šetnji do sajli i ferata. S vlasnicima doma dogovorio sam sve i mogli

smo krenuti na put. Na taj izlet pozvao sam tridesetak planinarskih parova. Nažalost, na izlet nas je krenulo samo 20-oro.

Autobus kao iz snova osigurao je naš „dvorski“ vozač i član Kapele Ivan Črljenec. Potrpali smo se u bus. Stvari je bilo kao da idemo na mjesec dana, a ne samo na četiri. VIP bus imao je otraga salon verziju s devet mjesta i stol za četvero. Svim sudionicima sam podijelio lunch pakete – sendviče od mortadele kakve je radio naš Habulica i palačinke kakve je pekla naša Milica. Pekao sam i radio cijelu noć, ali nije mi bilo teško. Želio sam im oživjeti sjećanje na te uspomene. Iako smo s VIP autobusom imali tehničkih poteškoća, ipak smo do kraja dana stigli na naše odredište - Malga Zannes na 1685 m. Tu nas je na praznom parkiralištu dočekao Jazavac. Nažalost, došli smo poslije radnog vremena.

Dio nas odlazi putem uz potok i siranu. Treba im sat do sat i pol da stignu do doma (2062 m). Dio nas sa stvarima stigao je za dvadesetak minuta, ali kombijem. Kada

smo se svi skupili i smjestili u sobe odlazimo zajedno na večeru. Hrana je ukusna kao i uvijek. Za danas je dosta. Odlazimo na spavanje jer nas sutra čeka naporan dan.

Subota je ipak poseban dan. Slavim 75. rođendan. Buđenje je rano jer je doručak od sedam do osam sati. Zdravica i čestitke započele su u 7 i 10 ujutro jer sam u taj sat ugledao svijet.

ZABAVA ZA PAMĆENJE

Vrijeme je prekrasno. Pada dogovor. Podijelili smo se u dvije skupine. Jazavac s Jožetom, Dragicom, Mladenom, Mirjanom i Zlatkom odlazi direktno na Kleiner Peitlerkofel (2813m). Ostali su otišli do skloništa Genova (2301m) i križa na obližnjem vrhu. Svi su uživali cijeli dan. Predvečer smo se opet našli u našoj bazi, čavrljali i pijuckali na terasi i na vrijeme krenuli na večeru.

Večera je započela pjevanjem čestitarske pjesme „Sretan ti rođendan“. Častim društvo rundom pića, a sve nas časti gazda Peter. Druženje i odlična večera u veselom

ozračju trajali su do fajerunta. Slavljeničku tortu ostavljamo za sutra. Dobro raspoloženje uz pošalice nastavilo se u sobama. Smijeha do suza. Nisam mogao zamisliti ljepšu i veseliju proslavu rođendana.

U nedjelju poslije doručka veća skupina odlazi do Glatschalma na 1902 m. Cijeli dan su vani. Uživaju u prekrasnoj prirodi, pogledima, cvijeću, sviscima. Nas nekoliko šetkamo oko doma i kratimo vrijeme razgovorom, kavom i ponekim pićem.

Svi smo opet na vrijeme na večeri. Na kraju večere napokon i slavljenička torta. Prava Sacherica s prskalicama. Pa ipak je ovo Južni Tirol. Tek tada dolazi najveće iznenađenje. Jože dolazi s gitarom. Nije baš najbolje naštimana, ali to ni ne primjećujemo. Glazba ipak podiže raspoloženje. Svira sve i sva. Mi pjevamo kako tko umije. Lela je, naravno, zaplesala na stolcu. Dom je pun. Ostali gosti (Nijemci, Amerikanci, Talijani i Austrijanci) plješću, smiju se i fotografiraju.

U ponedjeljak povratak. Poslije doručka, skupnog fotografiranja i oproštanja s

domaćinima, opet skupina odlazi pješke u dolinu. Nas četvero s prtljagom Peter vozi do parkirališta. Opraštamo se od Jazavca i krećemo. Put opet prolazi u veselom raspoloženju. U tako veseloj i „napornoj“ vožnji stigli smo predvečer u Zagreb, utrpali stvari u automobile i odvezli se svatko svojoj kući. Nisam mogao zamisliti ljepšu proslavu 75. rođendana, okružen prijateljima.

I da, u isto vrijeme nedaleko nas u Dolomitima na malo zahtjevnijim terenima bili su i naši „mladi“ trenirajući za turu 2024. godine povodom 70. godišnjice Kapele. Na kraju moram dodati da je naš evidentičar Mladen precizno izračunao, najstariji sudionik izleta imao je 83 godine, najmlađa sudionica 59. Ukupni prosjek 71 godina. Nije loše!

Na putu su bili: Jagoda i Mišo Glagolić, Marica i Jože Haluza, Mira i Mladen Megyery, Mirjana i Zlatko Glavina, Milica i Damir Streicher, Vesna Tomašić i Zoran Gomzi, Marina i Miro Bajić, Dragica Petanjek i Bećir Husadžić, Dolores Rogić i Ivan Črljenac, Lela i Goran Zdražil.

ZELENA KUĆA JE SADA ZELENJA

— Tekst: Goran Zdražil —
— Fotografije: Ljubomir Kraljević —

Novo sklonište u Dulibi ili Zelena kuća sklonište je ispod Kolovratskih stijena na trasi Kapelskog planinarskog puta (KPP). Važno je to mjesto za sve one koji obilaze KPP jer je to posljednje sklonište prije kuće i skloništa na Viništu koji nisu daleko od Klenovice, odnosno kraja KPP-a.

Nakon prestanka održavanja starog skloništa u Dulibi 1991. godine, u dvije radne akcije članovi HPD-a Kapela i HPD-a Vihor preuredili su kuću šumarije iz Novog Vinodolskog, koju su nam dali na korištenje, u planinarsko sklonište. Sklonište se sastoji od tri prostorije - spavaonice s 12 ležajeva, spavaonice s dva ležaja te boravka s peći i stolom. Radnom akcijom 2011. godine sagrađen je WC, veliki stol pokraj kuće i kompletno je uređen prostor unutar skloništa i očišćen okoliš.

Veliku vrijednost samog skloništa čini cisterna čija voda u zadnje vrijeme, nažalost, nije pitka. Sklonište su dodatno uništili migranti. Uređenje skloništa odgodila je pandemija korone. Ove, 2023. godine napokon su se stekli uvjeti te je zaslugom PD-a

Izletnika (trećeg člana Odbora KPP-a) organizirana radna akcija čišćenja skloništa. Sama radna akcija održana je 13. svibnja 2023. U akciji je sudjelovalo 15 članova PD-a Izletnika, devet članova HPD-a Kapele i tri člana HPD-a Vihor.

Hrvatski planinarski savez nam je osigurao sredstvo za zaštitu drvene građe, sredstva za čišćenje, vreće za smeće, dimovodne cijevi, ručnu pumpu za vodu i kombi za prijevoz. Osim toga, Savez je angažirao stručni servis za čišćenje cisterne.

Očišćene su sve prostorije sklonišnog i šumarijskog dijela. Vreće su se brzo punile ostavljenom odjećom, obućom i drugim smećem. Sklonišni dio kompletno je očišćen te su oprani prozori i premazani podovi sredstvom za dezinfekciju. Montirana je nova peć koju je donirao PD Izletnik. Očišćen je i okoliš. Za sve radove bilo nam je potrebno oko pet sati. Na odlagalište otpada s dva kombija odvezeno je tridesetak crnih vreća prepunih otpada, stara peć, velika kamionska guma, ostaci kanti i bačava i još koješta.

ONI KOJI SU SE DALI NA POSAO

Vrijedni djelatnici Servisa is-pumpali su svu vodu i očistili cisternu od mulja i blata te je na kraju i dezinficirali. Nažalost, pumpa nije montirana jer tehnički ne odgovara pa nas stoga čeka nova akcija.

Kako u Dulibi nisu baš tako dobre mogućnosti za neka nakuhavanja, a skoro trideset sudionika radne akcije trebalo je nahraniti, za organizaciju se javila Kapela, odnosno moja malenkost uz sredstva koja je osigurao Odbor KPP-a. Sve sam pripremio u svom stanu u Zagrebu i donio na poprište. Na kraju se služio i desert! Razišli smo se uz opće zadovoljstvo i pokoju prigodnu riječ starijih članova Vihora i Kapele.

ZATEČENO STANJE

NIJE LOŠE

DAN PROSLAVE

Kapelskog planinarskog puta

— Tekst: Tanja Kvočić —
— Fotografije: Hrvoje Zrnčić —

**IZNENADA, REKLI BISMO „S NEBA
PA U REBRA“, POJAVIO SE U NAŠEM
PLANINARSKOM KALENDARU JOŠ JEDAN
ZNAČAJAN DATUM – 23. RUJNA. DO
SADA GA NISMO OBILJEŽAVALI I MALO
TKO JE ZA NJ I ZNAO.**

A predstavlja povijest jednog cijelog naraštaja planinara, ostavština je generacijama budućih hodača i zato ga valja zapamtiti, upisati velikim slovima u planinarske kalendare. Tog dana, 23. rujna 1979. godine otvoren je planinarski put Kapelom. Nazvan je Kapelski planinarski put – KPP. Vatrenim govorom (jer drugačije i nije znao govoriti) otvorio ga je jedan od njegovih idejnih začetnika Želimir Kantura – Krampus.

Spoznaja da se grupa entuzijasta iz dva planinarska društva udružila, dala svoje vrijeme, fizičku snagu, a bome i novac, za trasiranje jedne izvanserijske staze bespućima Kapele, rezultirala je mojim prijedlogom odboru KPP-a da taj dan upišemo kao važan datum u kalendar planinarskih događanja u Hrvatskoj. Odbor je prihvatio moj prijedlog pa će od ove godine 23. rujna u planinarskom kalendaru biti upisan kao Dan Kapelskog planinarskog puta.

BOGATA OSTAVŠTINA

KPP je trasiran i markiran na inicijativu dva planinarska zanesenjaka pokojnog Želimira Kanture – Krampusa i njegovog samozatajnog suradnika Gomzi Zorana. Njihovu ideju objeručke su prihvatila planinarska društva „Kapela“ i „Vihor“. Iz Dnevnika trasiranja, koji je Krampus vodio, mogu se iščitati sva vesela i nevesela događanja, lutanja, uspjesi, ljutnje, a sve u cilju ostvarenja ovog pothvata. Kad je put napokon bio gotov, Zoran i Želimir zajedničkim su snagama izradili Dnevnik Kapelskog planinarskog puta, koji je do danas doživio osam izdanja.

Sama od sebe nametnula mi se usporedba gradnje KPP-a i Premužičke. Obje staze rezultat su ideje planinarskih entuzijasta i zanesenjaka. Obje su trasirane kroz do tada većim dijelom nedirnute predjele. Obje su trasirane i građene bez mehanizacije, samo snagom ljudskih ruku i leđnih mišića. U gradnju obiju staza uloženo je mnogo ljubavi i želje da graditelji svoje oduševljenje podijele sa svojim suvremenicima i ostave svoje velebno djelo na uživanje budućim pokoljenjima. No ipak, ima jedno obiljež-

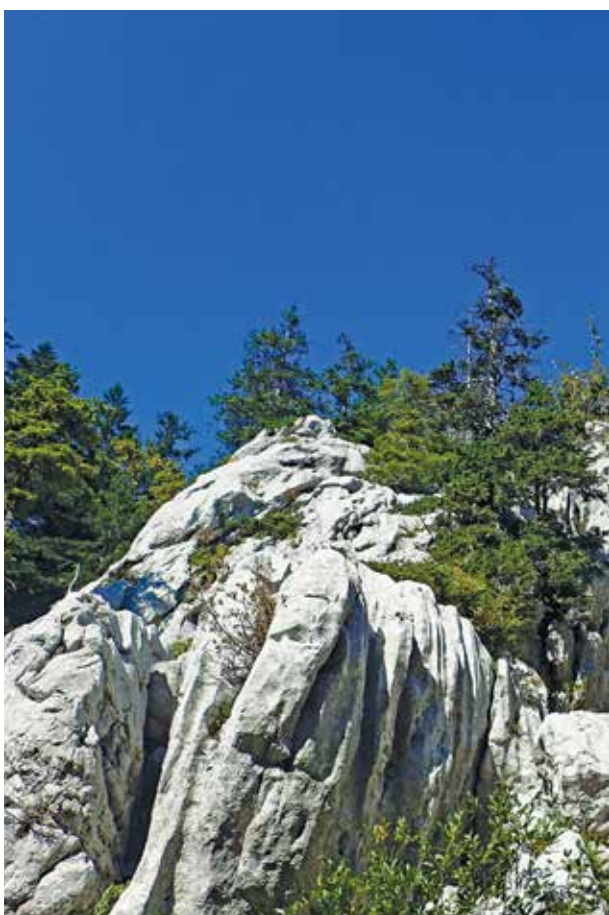
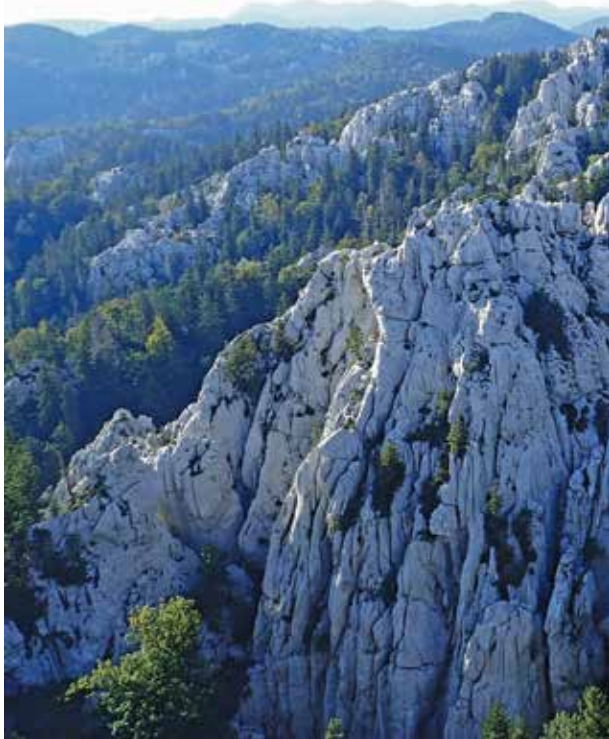
je koje čini razliku između te dvije staze: Premužić je za svoju stazu imao osigurana sredstva i ljudstvo, a Kapelski planinarski put trasiran je samo nesebičnim dobrovoljnim radom planinara Kapele i Vihora, dobrovoljnim priložima članova društava, možda kojom donacijom. I zato za mene vrijednost Kapelskog planinarskog puta nadvisuje vrijednost Premužićeve staze.

VESELO DRUŽENJE

Danas stazu i objekte na njoj održavaju četiri planinarska društva: Izletnik (koji je u brizi za sklonište Jakov Mihelčić zamijenio INA Bjelolasicu), Kapela, Velebit i Vihor. Budući da sam kao članica Kapele inicirala ovaj događaj, organizacija je „pala“ na nas. Da bi program bio malo sadržajniji, predložila sam dolazak do kuće na Bijelim stijenama iz 3 pravca: klasičnim usponom od sedmog kilometra, preko Klanca kostura i jednom pomalo zaboravljenom stazom – preko divovske jele. Jele već davno nema, no put još postoji i bit će nanovo markiran. Grupu preko Klanca kostura vodio je predstavnik Izletnika, grupu stazom preko Divovske jele predstavnik Kapele, a za klasičan uspon nije trebalo posebnog vodiča.

Program je započeo oko dva sata popodne odavanjem počasti preminulim graditeljima staze, poslušali smo govore predsjednika Kapele Vjeke Habulinca, supruge pok. Želimira - Vesne Kantura, Ive Žulić iz Velebita, Ivane Rakamarić iz Izletnika, a vrlo emotivno je svoj prvi susret s graditeljima KPP-a (davne 1978. godine) u svom govoru opisao i moj suprug Želimir Kvočić. Na zid planinarske kuće postavljena su dva plakata, koje je prema mojoj ideji oblikovala, dala izraditi i poklonila moja snaha Ana. Izrađeni su na ceradi pa mogu biti trajni izlošci i za sve buduće proslave dana KPP-a. Na jednom plakatu je trasa KPP-a sa svim domovima i skloništima, a na drugom su, uz nekoliko fotografija, izvadci iz Dnevnika Želimira Kanture.

Svako planinarsko okupljanje, s razlogom ili bez, mora završiti sa žlicom, čašom i pjesmom. Ovo zadnje je kod nas izostalo,

no žlica i čaša smo se svi fletno primili i za čas slistili gulaš od veprovine s njokima! Vrijedne planinarke iz svih društava iskazale su svoje bogato slastičarsko umijeće, a budite sigurni da nam ni tekućih pitanja nije nedostajalo! Druženje je u opuštenom i veselom ozračju potrajalo do popodnevnihi sati, nakon čega su sudionici polako krenuli u podnožje gdje ih je čekao autobus. Dogovoreno je da svake godine drugo društvo koje održava KPP organizira proslavu Dana KPP-a.

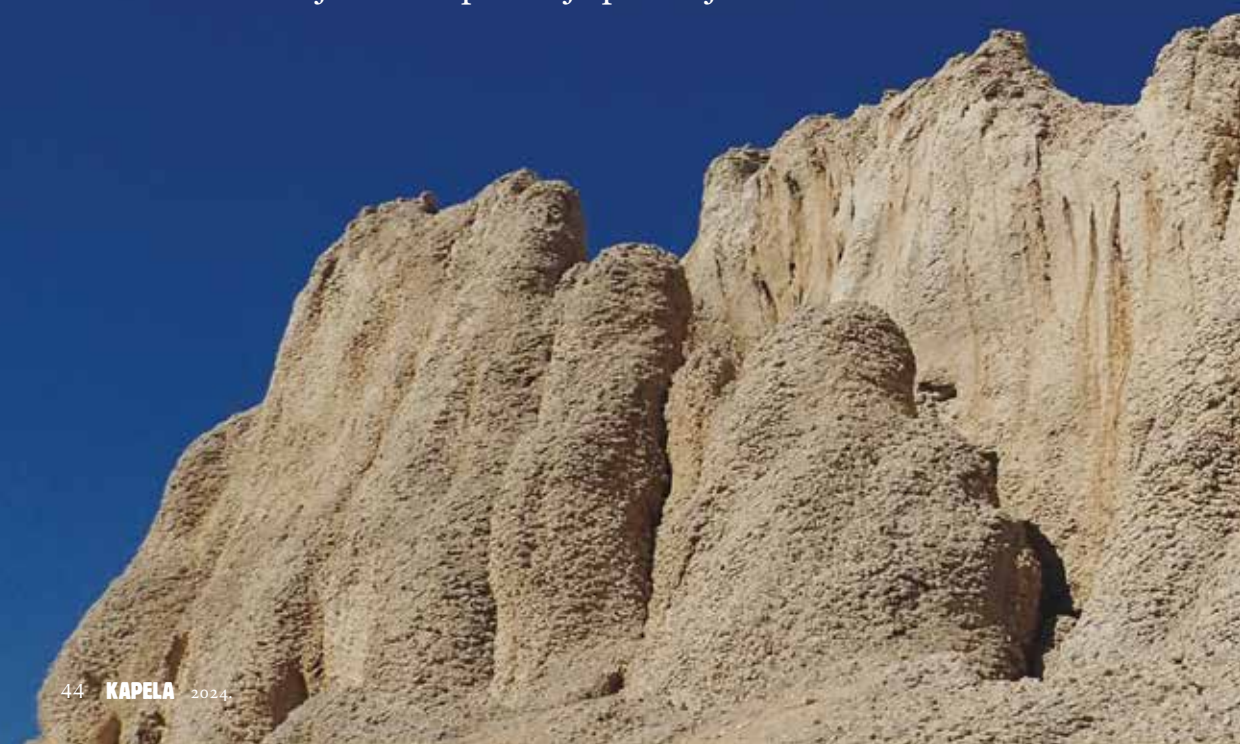
Nadam se trajnom obilježavanju Dana KPP-a u planinarskom kalendaru Hrvatske. Vjerujem da će i nadolazeće generacije planinara znati cijeniti ostvarenje ideje planinarskih zanesenjaka i njihovih istomišljenika te najvjernijih pratitelja na trasiranju puta – Vesne Kantura, Anke Bedeniković i Kristine Posavec. Najviše ćemo tome doprinijeti koračajući ovom stazom, upijanjem svih njenih ljepota i širenjem priče o njenom nastajanju.

KAMENA RAPSODIJA

— Tekst i fotografije: —
Hrvoje Zrnčić

Odmah nakon što je naš treći Luka, Luka Lujić, objavio izlet na Mars Trail – Pag, prijavio sam se jer sam znao da će biti mnogo zainteresiranih i nisam se prevario. Znao sam što nas čeka jer sam već bio na Pagu, u Metajni i njejoj okolini, mnogo prije nego što je na tom području postavljen Mars Trail.

Za mnoge je Google taj što čuda radi pa i što se tiče naših izleta. Internetska slikovnica o Mars Trailu na Pagu magikom je privukla na izlet preko sedamdesetero ljudi. Nije nam smetala ni činjenica da je trail (eng. staza) atletska disciplina koja je nastala u nizu nakon krosa i brdskog trčanja jer smo znali da ćemo je obići na izletničko-planinarski način. Dodir mora i pogled na njega potajno nas je dodatno motivirao.

Naš mali autobus uporno je slijedio veliki u mirnom ožujskom jutru sve do Vratnika, a onda bura. Senjska bura. Bura je jačala kako se hladniji zrak iz zaleđa Velebita kroz vratničko ždrilo strmoglavljivo ubrzavajući sve više i više, približavajući se Senju i moru. Burom raspršene krijeste valova bijelile su se i prijetile na sve strane. Nismo znali je li to bila prva marčanska bura ili možda druga. Koja god bila, znala je dobro prodrmati autobus i pomalo nas uznemiriti da smo se upitali vozi li trajekt. Kad smo odmakli od Senja bura

se pretvorila u običan vjetar bez velike snage. Trajekt nas je prebacio na Pag da buru skoro pa nismo ni zamijetili.

Stigli smo u Metajnu, početnu i završnu točku našeg hodanja, u zavjetrinu od bure obasjanu suncem. Bolji početak hodanja nismo mogli poželjeti. Put je odmah vodio uzbrdo, najprije između kuća, a onda kroz gaj divljih maslina i kratko kroz kamenjar sa škrtim raslinjem do prvog suhozida. Savladali smo sto pedeset metara visinske razlike. Kroz vrata na suhozidu, koja s jugozapadne strane vode na sjeveroistočnu stranu otoka, ušli smo u carstvo kamena i kamena i kamena. Kud god se čovjek okrene, samo kamen vezen sitno kao paška čipka, a oštar do bola da se samo po

| KAMEN IV

KAMEN I

KAMEN II

stazi isplati hodati. Srećom, bura nije bila jaka pa smo mogli hodati u miru. Međutim, pogled na Velebitski kanal i Velebit otkrio nam je prijeteće bijele krijeste baškooštarijsko – karlobaške bure, srećom ograničene samo na Karlobag i bližu okolicu, slično kao kod Senja. Ljepota bure ogledala se u bistrini pogleda na udaljeni Velebit, ali i na surovo lijepe i raznolike kamene tvorevine otoka Paga.

OBILJE VODE

Svako toliko drukčija kamena tvorevina poput novog uzorka za čipku, nova vododerina koja vodi k moru na plažu s morem bistrijim od bure. Otkucaji vremena nisu se primjećivali. Za tili čas od dva sata bili smo ponovno na jugozapadnoj strani otoka. Skinuli smo se do kratkih rukava i uživali u sunčanim pogledima na more i stijene. Neki su otišli na „morsku“ feratu, a neki su sa sigurne udaljenosti gledali kako se savladava ferata.

U nastavku staze, u carstvu kamena podno velikih stijena – voda! Potočić s vodom! Uzmem lončić, zahvatim vodu i kušam je. Hladno-osvježavajuća izvrsnog okusa, bolje reći bez okusa i mirisa. Potočića je bilo više, a sve su ih natkriljivale prilično velike stijene.

Zanimljivo je da je Pag pun kamena, ali da na njemu nema nijedne stare kamene kuće izrađene od tog kamena. Naime, kamen je na Pagu izuzetno lomljiv. Čak se i veći komadi kamena pri obradi raspadaju. Crkva i neke kamene kuće u mjestu Pagu izgrađene su od kamena koji je bio ugrađen u zidine koje su svojevremeno opasivale mjesto Pag, a kamen za gradnju zidina dovezen je iz Zadra i okolice.

Ni dok smo se u Metajni skupljali za polazak u Zagreb, a ni kasnije, nitko se nije ni sjetio da bi probao dalmatinsku spizu kad smo već na njenom izvorištu. Pričalo se mahom o viđenom te dobroj organizaciji puta uživajući u kasno-poslijepodnevnom suncu. Prisjetih se na kraju jedne internetske ocjene stranaca kako je Mars Trail – Pag najljepši trail na Mediteranu.

„KAKO SMO POSJETILI VRHOVE OKO PLANINARSKÉ KUĆE MRKVIŠTE, A VODIČ JE MOTIVIRAO PLANINARE SISTEMOM MRKVE NA ŠTAPU. IAKO SU MU BIJEDNI POVJEROVALI I IZMUČILI SE KAO MAGARCI, NA KRAJU SU IPAK SVI BILI SRETNI JER NIJE NI MOGUĆE DRUGAČIJE NA OVAKO PREKRASNOJ PLANINI!“

Sanjati smo snove o VELEBITU

— Tekst i fotografije: Matej Perkov —

Mnogo je planina, ali jedan je Velebit, a u tom Velebitu mnogo je kojekakvih „Velebita“, odnosno izleta tokom života nakupljenih na ovoj veličanstvenoj planini. Ponukan nekom romantikom i nostalgijom iz dječaćkih dana, osmislio sam izlet čiji će cilj biti obilazak najljepših velebitskih vrhova na razmeđu gdje sjeverni Velebit prelazi u srednji. Na kraju nas se skupilo 18 željnih avanture, a posebice mi je kao vodiču bilo drago da u grupi imam ljude kojima je ovo bio prvi velebitski izlet. Bilo je i iskusnih velebitaša koji pak nisu bili na nekim vrhovima koji su stajali u itineraru, pa je i njima opet nekako sve bilo novo i drugačije. Šest je dana padala kiša na Velebitu, a po našem dolasku u subotu ujutro osvanulo je sunce. Smjestili smo se kod ljubaznih domaćina iz PD Zavižan Senj u planinarskoj kući Mrkvište, a zatim pod plavim nebom i svodom zelenih krošnji

krenuli u pravcu Velikog Kozjaka. Iz bujnog zelenila izvija se 1629 m visoki krševiti ljepotan bijelih stijena, možda i najjemenentniji vrh sjevernog Velebita. Pogledi pucaju na sve strane, a posebno je dojmjljiva divljina Rožanskih i Hajdučkih kukova. Ispod naših nogu livada Veliki Lubenovac na kojoj još uvijek obitava stoka, a bjelasa se i naš idući cilj: Krajačev kuk (1659 m).

SRCE DIVLJINE

Radosno kročimo stazom prema Lubenovcu uz kojekakva sitna iznenađenja divljeg svijeta: pozdravio nas je majušni poskok dok smo se u panici pitali gdje mu je majka, a i medo je ostavio otiske svojih šapa u blatu! Na Lubenovcu su nas dočekale kravice koje su pasle u carstvu hladovine, a naša se staza odjednom uzjogunila i počela gonjati oštro uzbrdo: moja četa borila se za dah, nekako su usporili, a lice im je oblio znoj uz pitanje „Pa koliko još ovoga?“. Svemu dođe kraj i sve se muke izbrišu kada nogom staneš na prekrasni vrh! „Zar smo od tamo došli?!“, pitaju mladi planinari iz škole, pokazujući rukom na udaljeni Veliki Kozjak. Vidimo srce divljine Rožanskih kukova, prepoznajemo Gromovaču i Crikvenu, more se presijava u suncu koje neće još dugo biti na nebu, a povjetarac nam govori da bi se trebali i presvući. U tišini planine škljocaju fotoaparati, svatko želi u svoje oči upiti što više ljepote. No, vrijeme je poći i najveća čarolija uspona na vrh je ta činjenica da si dosegao pola puta i moraš se vratiti, a mi se spuštamo na famoznu Premužićku kojom nam je uvijek drago hodati! Čeka nas i Alančić, prekrasni pitomi travnati vrh koji nam omogućuje da se pozicioniramo „Prvi red do mora“. Zalazak je veličanstven, a zlatni sat obasjava cijeli Velebit i pričinjava se da smo zatvoreni u pećinu s blagom. Ne znamo čime smo to zaslužili, ali planine najljepše čuva za nas i nesebično nam poklanja sve što vidimo. Na Alanu nas hvata sumrak, a mi hvatamo hladne boce piva i s osobitim guštom ulijevamo u sebe osvježavajuće gorivo koje će nam pomoći da izguramo grozomorni noćni hod do Mrkvišta po makadamu.

USPON NA GOLIC S
ALANČIĆEM U POZADINI

Preživjeli smo i to, a naši ljubazni domaćini već su pripremili vatru i žar za naše meso. Nakon što smo se sredili i sjeli za stol, u tišini noći čulo se samo naše mljackanje, a zvijeri su se razbježale u strahu da ih ne pojedemo. Mjesečina se ocrtavala u sjajnim pivskim limenkama, a mi smo uskoro otišli na počinak. Planirani tulum je izostao, nitko nije uistinu vjerovao da će vodič do te mjere „ubiti boga u svojoj pastvi“. Puni straha ustadoše moji planinari, a ja im objavim radosnu vijest da će tura danas biti kraća i po slobodnoj volji. Slobodna volja vražja je stvar jer dok su neki odabrali manje, drugi su sami sebe kaznili prevelikim ambicijama i odabrali više. Najprije je većina grupe otišla na Crni vrh (1558 m) iznad Štirovače, a onda smo se razdijelili na ekipu koja se išla u Štirovaču okupati u izvoru svježe vode te ekipu koja se išla na greben Golića okupati u vlastitom znoju. Prekrasno i toplo velebitsko jutro izmamilo je naše uzdahe: što zbog prirodnih ljepota, a što zbog izuzetno strme staze koja nas je dovela na malo posjećeni Crni vrh. Ovaj vrh odnedavno se nalazi u transverzali „Crni vrhovi Hrvatske“ i pogled s njega privući će mnoge zaljubljenike. Uistinu, Velebit izgleda drugačije s ove točke! Kao na dlanu vidimo sve od Alančića do Javornika, a preko puta nas greben Golića. Prvo smo se morali spustiti, a potom smo se jednom lijepom stazom po hrptu uputili prema Alanu. Nekada su ovu stazu koristi-

li pastiri, a mi smo ispali na cestu tik pored Ljubinog groba. U njemu leži djevojka Ljuba Marinović koja se nekada davno smrznula kada ju je uhvatilo nevrijeme. Naša staza ponovno se uspinje kroz lijepu šumu, a doskora izbijamo i na livade koje nagoviještaju uzbudljivu turu koja prolazi nekoliko vrhova i završava na Mrkvištu.

GLASNA TIŠINA

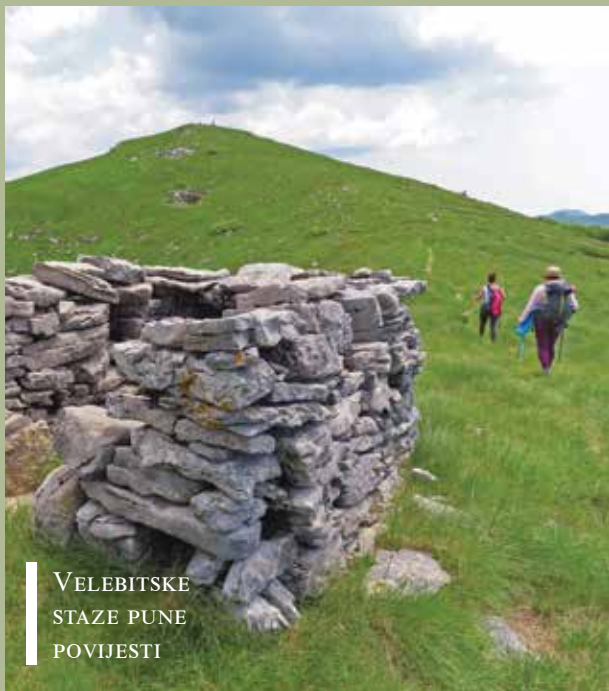
Veliki Golić prvi je u nizu, predivan travnati vrh (1570 m) čijim vizualom dominira otvoren teren koji uvelike podsjeća na Budakovo brdo ili Šatorinu. Nakon njega spuštamo se u šumicu, pa uzdižemo na najviši Goljak (1605 m). Od Goljaka do Malog Golića hodali smo dobrih sat i pol, uglavnom kroz šumu koja je izgledala kao začarana. Markacija je poslužila svrsi, ali ovdje se očito rijetko prolazi. Nagrađeni smo divnim pogledom s Malog Golića (1577 m), a preko puta se kočperi Crni vrh. Šutjeli smo i u tišini gledali, vjetra nije bilo ni daška. Nevjerojatno je kako tišina može biti glasna i koliko toga Velebit ima reći kada ga pustite da govori. Čarolija boravka na ovom vrhu nekako je pojačana

UŽIVANJE U POGLEDU S
KRAJAČEVOG KUKA

činjenicom da se našoj avanturi bliži kraj i uskoro ćemo doći kući. Ostao je još jedan vrh koji je možda umanjio dojam jer je obrastao šumom, a to je Šegovatski Tadijevac. Ne pruža nikakav vidik, ali nama više niti nije do vidika jer pred očima samo vidimo hladno pivo. Do njega smo došetali uskoro, a na Mrkvištu smo se svi skupili i uskoro okrijepili ićem i pićem. Skinuli smo majice i noge stavili u kante s hladnom vodom, a sunce na zapadu čestitalo nam je na usponu. Bili smo punog srca zbog ostvarenih tura, zbog druženja i zbog te velebitske čarolije koja je neminovno utkala u naša srca dodatnu ljubav prema Planini. O da, vraćat ćemo se ovdje još mnogo puta! Odlazeći u dolinu vijugavom velebitskom cestom, radosno brbljamo s mnogo novih ideja za naredne izlete. Neće nam biti dovoljna tri života da to ostvarimo, ali sve je slatko dokle god imaš dobro društvo kao što je kapelaško!

VELEBITSKE
STAZE PUNE
POVIJESTI

POSKOK ČUVAR VELIKOG KOZJAKA

■ NA STAZI PREMA KUMU

Zora još nije svanula u pro hladno siječanjsko jutro kada se nas tridesetak Kapelaša, i onih koji su se tako osjećali, okupilo ispred ulaza u Glavni kolodvor. Cilj nam je bio Kum, najviši vrh Posavskog hribovja. Tada još nismo ni sanjali da nas taj dan čeka avantura, po mnogočemu napetija od strune Winnetouovog luka. Psihološki triler dostojan pera Stephena Kinga, koji povezuje: rudarski grad, Laibach, osebujnu naranču, neispunjenu ljubav, metre snijega, cicku, preskakanje pruge, kobilu Suzi, vlak i puno toga nespomenutog. Priča koja se ne propušta. "Isuse, sad je napeto!" i "Grizem nokte!!" samo su neki od komentara koje sam čuo prepričavajući događaje toga dana. A napeto je zaista i bilo!

Ukricali smo se u međunarodni vlak koji je krenuo nekoliko minuta iza sedam sati sa zagrebačkog Glavnog kolodvora. U nešto manje od sat i pol vožnje do Zidanog Mosta razglabali smo tekuće teme i dileme brižno pripremljene u ruksacima. Vremenska prognoza bila nam je naklonjena, uz hladno i oblačno vrijeme te mogućnost slabog snijega. Vlak je bez nas produžio prema Beču, a mi smo u toplini ugostiteljskog objekta na željezničkoj stanici nastavili detaljno utvrđivati tekuća pitanja. Zahvaljujući nedjeljnom voznom redu za to smo imali više nego dovoljno vremena. Odgovaralo bi nam da smo i ranije mogli početi hodati. No, nije bilo drugog izbora nego ležerno čekati vlak za Trbovlje s polaskom u 10:10. Nismo tada ni slutili koliko će nam tih sat i četrdeset minuta čekanja priuštiti adrenalina i stresa kasnije istoga dana. S druge strane, bez toga pisac ovih redaka ne bi imao dovoljno uzbudljivog materijala te ovaj članak ne bi nikada ugledao svjetlo dana.

PUSTA TLAPNJA

Iščekivana vožnja od Zidanog Mosta do Trbovlja trajala je petnaestak minuta. Bilo je to dovoljno da Krešo ispriča kako je industrijski grad Trbovlje, osim po rudarima, poznat i kao mjesto u kojem je 1980. godine osnovan slavni slovenski, ujedno i njegov najdraži, glazbeni sastav Laibach. Nakon

što smo obavili posljednje pripreme za početak planinarenja napokon smo u 10:30 krenuli hodati. Nakon prelaska mosta preko Save ušli smo na planinarsku stazu. Strmo smo se u serpentinama uspinjali iz kanjona rijeke Save, uz pogled na impresivni 362 m visoki dimnjak nekadašnje termoelektrane, ujedno i najviši industrijski dimnjak u Europi. Ubrzo smo dostigli radne temperature i počeli sa sebe svlačiti višak odjeće.

Usprkos visinskoj razlici od preko 1000 metara koju smo trebali svladati računali smo da uspon ne bi trebao biti pretjerano težak. Jedino što ga je moglo otežati bio je snijeg, kojeg je na početku staze bilo tek u tragovima. Snijega je bilo sve više kako smo dobivali na visini. To smo i očekivali s obzirom na obilnije oborine koje su pale dan ranije. Računali smo da će slovenski planinari sigurno već proći ispred nas i ugačiti stazu. Oni su revno i redovito u planinama, bez obzira na oborine. Ovo se pokazalo kao pusta tlapnja koja se raspršila s prvim koracima po dubokom snijegu. Slovenci su ovog puta zakazali. Nama nije preostalo drugo nego prtiti duboki snijeg.

ŽELJEZNIČKA STANICA U TRBOVLJU.
DOLJE: NA STAZI OD TRBOVLJA PREMA CEBULOVOJ DOLINI

KRPLJE NA NOGE

Nakon sat i petnaest minuta te svladanih oko 400 metara visinske razlike izašli smo iz kanjona Save. Stigli smo do ulaska u Čebulovu dolinu i polegnutijeg dijela staze koja prolazi kroz zaseoke Završja. Kako smo izašli iz šume tako je i vjetar počeo na mahove sve jače puhati i uokolo raznositi suhi snijeg. Nekako je u to vrijeme počelo i sniježiti. Bio je to pravi trenutak za odmor. Sklonište smo pronašli pokraj traktora ispod drvene nadstrešnice koja u toplijem dijelu godine vjerojatno služi za spremanje sijena. Bio je to pravi trenutak da stave krplje svi koji ih imaju. Nakon dvadesetak minuta krenuli smo dalje. Prošli smo pored nekoliko razbacanih kuća u zaseocima Smodiš i Rovtar. Oni s krpljama izmjenjivali su se na početku kolone tako da nama koji ih nemamo bude lakše hodati. Staza je onima pri kraju kolone bila sasvim lijepo utabana. Putem kroz snijegom prekrivenu Čebulovu dolinu prošli smo i pored kapelice sv. Mihaela.

Nakon nešto manje od dva sata hoda skrenuli smo sa snijegom pokrivenog širokog puta na uži i strmiji dio šumske staze. Taj dio staze bio je ujedno i naj slikovitiji. Snijeg je mjestimice u zapusima bio viši od jednog metra. Provlačili smo se ispod srušenih stabala i grana utonulih u snijeg. Prizor koji se pamti i zbog kojeg bi se opet vrijedilo vratiti na snijegom prekriven Kum. Prava zimska idila!

Bajkoviti dio staze prošli smo za pola sata. Stigavši na križanje puteva susrećemo i prve planinare od polaska iz Trbovlja pristigle iz drugog smjera. Preostalo nam je još dvjestotinjak visinskih metara uspona. Hodali smo još pola sata i izašli iz šume. U magli su se povremeno nazirali dijelovi telekomunikacijskog tornja. Uskoro su se počela nazirati i dva zvonika. Bio je to znak da smo sasvim blizu vrha.

JOŠ I NEŽA

Obrisi crkve sv. Neže podsjetili su me kako mi je Krešo u vlaku spomenuo da se veseli što će pohoditi rodni kraj Laibacha.

NA STAZI KROZ CEBULOVU DOLINU PREMA KUMU

NA STAZI KROZ
CEBULOVU DOLINU
PREMA KUMU

NA STAZI OD KUMA KROZ SKRATOVU
DOLINU PREMA ZIDANOM MOSTU

Crkvu sv. Neže je 2003. oskvrnuo spomenuti vokalno-instrumentalni sastav predvođen nekonvencionalnim pastirom Petrom Mlakarom uprizorivši u njoj performans povodom premijere novoga projekta. Taj je događaj izazvao očekivanu sablazan i dodatno povišeni tlak župniku. Lokalne crkvene vlasti izjavile su da je crkva oskvrnuta te da ju je potrebno ponovno blagosloviti. Mladina je tim povodom objavila članak pod nazivom Kar je Laibach umazal bo treba očistiti.

Jedna od brojnih legendi vezanih uz crkvu sv. Neže na vrhu ove planine kazuje kako je Kum dobio ime. Pastir Jošt i pastirica Neža ovdje su pasli krave, svaki na svojem vrhu. Jošt se poželio Nežinog društva, te ju je neumorno dozivao na njemačkom *komm, komm*. Tako je planina dobila sadašnje ime Kum. Legenda ne otkriva je li se Neža odazvala Joštovim pozivima da ga posjeti. To ipak ne sprječava slobodne djevojke da potežu konop zvona u crkvi sv. Neže u nadi da će im to pomoći u pronalasku ljubavi. Možda je upravo jedna takva slobodna djevojka poskrivečki stavila naranču neobičnog oblika u ruksak izabranog planinara, nadajući se da će time osvojiti njegovo srce. Više o toj naranči uskoro.

Negdje oko 15 sati, nakon četiri i pol sata provedena na stazi, stigli smo do Planinskog doma na Kumu (1211 m). Sam vrh nalazi se nekoliko metara iznad doma i sa svojih 1220 metara je najviši vrh Zasavlja i Dolenjske. Smješten je gotovo u geografskom središtu Slovenije. Kum još nazivaju i zasavskim i dolenjskim Triglavom. Da nismo bili u oblaku panoramski pogledi pružali bi nam se na veliki dio Slovenije i najviše alpske vrhunce.

KUMSKA NARANČA

U domu smo se dobro ugrijali i presvukli u suhu odjeću. Za okrjepu nam nije preostalo mnogo vremena jer smo uskoro trebali krenuti nazad u dolinu i stići na vlak u 19:30 iz Zidanog Mosta za Zagreb. U jednom trenutku netko je iz ruksaka izvadio naranču osebujnog oblika. Počele su se nizati asocijacije vezane za njezin izgled. Kumska naranča.

Paklena naranča. Deflorirana naranča (pri čemu flora ne označava biljni svijet). Nitko se nije nadao takvoj osebujnosti. Nitko ranije nije vidio naranču ovakvog oblika. Tako nešto ne da se ne viđa često, nego nikada. Nizala su se pitanja. Što li joj se dogodilo u razvoju? Je li joj netko zarezao koru? Radi li se o artefaktu klimatskih promjena? Kojim smjerom idu naši priroda i društvo? Dok smo se zabavljali raspravljajući o tome je li možda koja slobodna planinarka potajnice stavila baš takvu naranču u pomno odabrani ruksak prošlo je 45 minuta odmora.

Krenuli smo se spuštati stazom kojom, sudeći po neugaženom snijegu, Slovenci taj dan nisu prošli. Na putokazu je pisalo da ima dva sata do Zidanog Mosta. To nam se učinilo prilično optimistično s obzirom na spust od 1100 metara i desetak kilometara udaljenosti. Kroz snježnu mećavu probijali smo se prvo strmom stazom, a zatim blažom koja je većim dijelom vodila po očišćenoj cesti s ugaženim snijegom. U žurbi smo u jednom zavoju promašili stazu za 400 metara jer

NA STAZI PREMA KUMU

nas je zavela očišćena cesta. Naše je željeno skretanje bilo skriveno u visokom snijegu. Spuštali smo već sat i pol, a pred nama je još bilo 800 metara spusta i 6 km staze. Pomislili smo kako nema šanse stići na vlak. U zaseoku Kovačeku skrenuli smo u duboki i neugaženi snijeg. Oko 17:30 se potpuno smračilo.

TRK DO CICE

Ušli smo u Škratovu dolinu uz svjetlost lampi. Uslijedilo je noćno provlačenje kroz šipražje i šumu. Mogli smo samo pretpostaviti kuda ide staza sudeći po povremenim markacijama koje nije prekrpio snijeg. Ušli smo u sve dublji i strmiji kanjon potoka Suhi graben. Ovu desnu pritoku rijeke Save smo prešli nekoliko puta na vrlo strmoj i djelomično zaleđenoj stazi. Tempo je bio malo brži jer smo trebali stići na vlak. Lako se moglo dogoditi da netko jednostavno nakon sedam sati hodanja po prilično dubokom snijegu više ne može.

Tri sata od polaska iz Planinskog doma na Kumu stigli smo do Save. Još smo samo tre-

bali preći na drugu obalu i stići do željezničke stanice. Ni to nije bilo sve jer od mjesta prelaska Save do željezničke stanice u Zidanom Mostu ima nešto manje od 2 km. Sve bi to bilo lakše da na tom mjestu postoji most, ali umjesto savskog mosta ovdje je postavljena šarmanтна cicka – ročna žičnica čez Savo. Cicka je bila naša izbaviteljica, zadnja nada da ćemo stići na vlak, ali i usko grlo. U jednoj rundi u kabinu stanu najviše dvije osobe. Nas je bilo 38. Dakle, u najboljem slučaju 19 krugova vožnje. Cicka je radila kak vurica, osim kad bi se povremeno otimala pri ulasku putnika u kabinu. Trebalo je tada izaći van i ponovno namjestiti kolotur na sajlu tako da cicka nije nakošena, jer inače odmah zapne i ne želi se pokrenuti. Ekipa se izmjenjivala na kurbli koju su vrtili najbrže što su mogli. Pogon na žgance. Teška fizikalija. Kabina je izgledala kao da će se svaki čas raspasti. Klizna vrata su se jedva dala zatvoriti. Nije bilo prozora. Škripa cicke odjekivala je iznad Save. Kolotura se usijala. Sajla se usijala. Osjetio se miris paljevine. Napetost u zra-

ku se mogla rezati nožem. Sve je škripalo i ljuljalo se iznad nabujale Save. Bio je mrkli mrak. Ništa se nije vidjelo. Nekima se stisla guza. Na trenutke smo podsjećali na ranjenike i tifusare koji se prebacuju preko Neretve prije miniranja mosta. Vožnja u cicki je nezaboravan doživljaj. Zapravo je sadašnja kabina cicke pravi luksuz u odnosu na staru koja je bila košara bez krova.

NA KNAP

Prešao sam Savu zajedno s Lukom. Još je deset suputnika ostalo na desnoj obali. Ostalo je samo dvadesetak minuta do polaska našeg vlaka. Luka je užurbano krenuo odnijeti karte onima koji su već krenuli prema željezničkoj stanici. On je kao pravi vođa odlučio čekati zadnje i ako treba ići s njima okolo-naokolo vlakom koji za Zagreb vozi preko Maribora.

Rekao mi je da samo idem za njim. Istini za volju, bila mi je sumnjiva ta makadam-ska cesta uz prugu. Ceste je uskoro nestalo. Hodali smo uz samu prugu, preko uskih mostova uz strme obale Save. Prošla su dva putnička i jedan teretni vlak pokraj nas. Jedan je i trubio. Mi smo čudom čudili zašto. Na kraju se ispostavilo da nije trebalo tuda ići jer je Luka to činio samo da bude brži. Ja sam pratio svjetlo njegove čeone lampe na kraju tunela. Zaključio sam da nitko od naših nije tuda prošao jer su jedine stope koje sam vidio u snijegu pred sobom bile one Lukine. Dok sam tako bauljao uz prugu sjetio sam se prigodnih stihova pjesme Moja kobila Suzi u kojoj je Stjepan Jimmy Stanić opisao svoju neizmjernu ljubav prema jednoj kobili koja je voljela šetati po pruži, a da bi je na kraju zaveo jedan običan konj.

Napokon sam se dokopao željezničke stanice u Zidanom mostu deset minuta prije polaska vlaka za Zagreb. Alternativa nam je bila vlak u 20:15 preko Maribora. Nekoliko ih je već stiglo. Većina je tek pristizala jer su išli duljim i sigurnijim putem. Sve je bilo na knap. Luka je pregovarao s prometnikom i pokušavao ga uvjeriti da je baš danas pravi trenutak da vlak malo kasnije krene. Prometnik je rekao da može zadržati vlak najviše dvije minute. Upalio je svjetlo na

ulazu u stanicu kada je vidio da stižu ljudi s čeonim lampama. Istovremeno mi smo se prebrajali. Još nisu svi stigli. Još nas fali.

NAPETI FINIŠ

Glas preko razglasa u 19:25 najavljuje brzi vlak iz Frankfurta, Münchena, Ljubljane za Dobovu i Zagreb koji stiže na drugi peron. Mi smo na prvom peronu. Prometnik nam nervozno maše da odemo na drugi peron. Kroz pothodnik. Neki su otišli u birtiju. Nema smisla imati praznog hoda na izletu. Eto dodatnog stresa za Luku koji ih skuplja.

Luka nas dijeli u petorke jer su tako kupljene grupne karte. Skupilo nas se za četiri petorke. Luka propušta po pet osoba kraj ograde niz stepenice. Prva grupa se spušta. Brojim ih pet. Odjednom, čini mi se da ih vidim šest. Nešto nije u redu. Možda sam krivo vidio. Prolazim sa svojom petorkom kroz pothodnik. Na drugom smo peronu. Ispostavlja se da se stvarno pojavila šesta osoba umjesto pet u grupi. Učinilo joj se da vidi kako niz stepenice silaze četiri osobe, pa je i ona krenula a da se nije javila Luki i izazvala pomutnju koja je uslijedila.

Petra se dobrovoljno odlučuje udaljiti iz šestorke i vratiti do Luke da je rasporedi u novu petorku. Trči Petra preko dva kolosijeka nazad do Luke. Ni ne pokušava ući u pothodnik. Luka joj govori da se vrati nazad na drugi peron i da čeka. Taman je počeo slagati novu petorku, ona je peta. Petra ništa ne čuje. Predana je svojem naumu da se vrati na prvi kolosijek. Čuje se zvučni signal. Pale se duga svjetla. Vlak ulazi u stanicu. Udaljen je stotinjak metara. Petra umjesto da ode u pothodnik nastavlja pretrčavati prugu. Vlak je na manje od pedeset metara. Prometnik fučka i više. Petra pretrčava prvi kolosijek. Ne vidi ni šefa stanice ni vlak. Samo joj je na pameti kako što brže stići do Luke. Vlak je na trideset metara. Petra skače na drugi kolosijek. Vlak je na deset metara. Petra skače na povišeni dio na kojem smo stajali. Vlak je stao na stanici. Svi smo odahnuli kada je Petra bila na sigurnom. Sve je dobro što se dobro svršilo.

NA STAZI OD
KUMA KROZ
SKRATOVU
DOLINU
PREMA
ZIDANOM
MOSTU

NA STAZI
PREMA KUMU

TELEKOMUNIKACIJSKI
TORANJ RTV SLOVENIJE
NA KUMU (1220 M)

SVAKA ČAST LUKI

Vlak je točno prema voznom redu u 19:30 stao na drugom peronu i otvorio vrata vagona. Nisam vjerovao da ćemo uopće stići na ovaj vlak. Izgledalo je nemoguće. Skupilo nas se tridesetak. Još se nekoliko lampi naziralo na ulazu s ceste u stanicu. Ulazili smo u vlak polako, najsporije što možemo, da dobijemo na vremenu. Kondukter je otvorio i vrata drugog vagona da budemo brži, da lakše uđemo. Mislio je da nam pomaže. Zadnji su još ulazili doslovno sa staze kada su se u 19:32 vrata počela zatvarati i vlak je krenuo. To se zove stići doslovno u zadnju minutu!

U vlaku nije bilo mjesta za sjedenje. Hodali smo po vagonima i došli do prvog razreda, ali mi smo imali karte za drugi razred. Ništa, budemo stajali u hodniku. Nije preduga vo-

žnja. Uskoro se proćuo glas da nam je gospon kondukter odobrio da slobodno sjednemo u prvi razred. Za to smo ga nagradili limenkom piva. Smjestili smo se po kupeima. U potrazi za šekretom srećem Luku. Luku Molvarca. On je u vlaku. To znači da su svi stigli! Otišao je brojati ljude po vagonima i uvjeriti se jesu li svi na broju. Brojao je dva ili tri puta. Kao da nije bilo dosta uzbuđenja svaki puta je nedostajala jedna osoba. Na kraju je Luka Lujčić uzeo popis sudionika izleta i označavao tko je sve u vlaku jer je Luka Molvarc već polako gubio razum. Svi su se uspjeli dokopati vlaka. Luka je bio presretan da smo na kraju sve stigli po planu. Čestitao sam mu i dao visokih pet. Ilitiga po naški high five. Nakon ovog izleta Luka je lako mogao uzeti bolovanje zbog proživljenog stresa. Svi za Luku, Luka za sve!

ZELENICA-

ŠENTANSKI PLAZ

- BEGUNJŠČICA

— Tekst: Luka Molvarec —

Dolaskom zime logično je pregledati skijašku opremu i napraviti planove za predstojeće zimske radosti. Zbog velikog poskupljenja skijaških aranžmana ove sezone odlučujem što je više moguće skijati van uređenih skijaških staza tj. odraditi što je moguće više izleta na turnim skijama.

Za otvaranje sezone pohodio sam Petehovac i Jančaricu, a budući da je vremenska prognoza radila za mene i zamela snijegom gorice susjedne nam Slovenije, uspio sam odraditi i Svetu Geru sa slovenske strane uz pogrešno skretanje na vrhu pa sam posjetio i hrvatsku stranu skoro do Sošica s lijepim povratnim putem na vrh i spustom u Sloveniju. Pošto je sezona uspješno otvorena, morao sam smisliti izlet koji će biti kruna sezone turnog skijanja.

POKRET

Nisam morao dugo razmišljati jer je na e-mail društva došla pozivnica iz planinarskog društva Žirovnica da je njihova "Koča pri izviru Završnice" ispod Vrtače i Begunjščice ove godine počela raditi i zimi. U blizini Zagreba nema bolje destinacije od Zelenice iznad Podljubelja koja je zadnjih godina, prema pričama mnogih, postala vrlo privlačna turnim skijašima iz cijele regije. Dom sam rezervirao 2 mjeseca unaprijed i

ostalo je samo čekati prijave zainteresiranih. U sebi sam tiho zazivao prijave turnih skijaša, možda sam trebao zazivati glasnije i žustrije jer jedini prijavljeni turni skijaš sam bio ja. Kako se bližio dan polaska i broj prijavljenih je rastao, iznajmio sam 2 kombija, prvi vozim ja, drugi vozi Zlatko. Volim kad se stvari dobro razvijaju. Dva dana prije polaska Zlatko javlja da ga hvata neka boleština i da je njegovo pojavljivanje na izletu, a time i vozački obol, upitan. Ne volim kad se stvari dobro ne odvijaju, pa je Luka na 100 muka. Kapela kao društvo puno je plemenitih ljudi pa Maja uskače na mjesto vozača drugog kombija. Puno je odustajanja, neke kosi bolest, neke sportske ozljede, ali na listi čekanja je dosta zainteresiranih pa nas se ipak otisnulo 18 na put. Veselo društvance kreće put Tržiča uz nezaobilazno stajanje na kavu. Do Podljubelja, gdje ostavljamo kombije, stižemo iznenađujuće brzo, užurbano se stavljaju dereze i oblače pancericice (tko ima). Još da platimo parking i krećemo.

ZAVRŠNI DIO ŠENTANSKOG PLAZA

PRVA ETAPA

Slovenija kao moderna zemlja nema naplata parkinga kovanicama i novčanicama nego samo putem aplikacije. Dok sam sve instalirao na mobitel i poplačao parkinge za kombije ekipa je već bila na pola puta do Zelenice. Udaram uzbrdo svom snagom i stižem ih kroz 20-ak minuta. Dan je prekrasan, sunčan. Pogled mi cijelo vrijeme biježi ulijevo prema Begunjščici i putu koji moram odabrati za sutrašnji uspon. Na dom na Zelenici stižemo za cca 2 sata i radimo pauzu od pola sata, dovoljno da odmorimo noge od strmog/zaleđenog uspona. Toliko turnih skijaša na jednom mjestu još u životu nisam vidio. Zelenica je prestankom rada žičare prije 10-ak godina intenzivno radila na prenamjeni skijališta u turno skijaški resort i u tome itekako uspjela. Sa svih strana nadiru ljudi na skijama, neki iz smjera Vrtače, neki iz smjera Spodnjeg plota i zajapureni i zadihani iz smjera Podljubelja.

Očaran brojem skijaša, pomalo zaboravljam da nas još čeka pola sata laganog dizanja i spuštanja prema koči na izviru Završnice za hodače ili 5 minuta brzog spuštanja za skijaše. Oko 13:30 svi smo na domu. Dočekale su nas ležaljke na snijegu i kućica okupana suncem s pogledima na Begunjščicu, Vrtaču i dolinu s jezerom na Bledu koje je blistalo igrom sunčevih zraka. Budući da smo došli poprilično rano, odlučio sam da bi se trebalo još negdje popeti da ispunimo dan. Najbliži nam je Srednji vrh (1797 m) na oko 45 min od kuće. Pješačka jedinica munjevito grabi prema vrhu dok skijaška jedinica malo kaska dahćući za njima. Nagrada za trud ne može biti bolja, na plavoj podlozi neba oslikane su vizure planina Karavanki, Kamniških i Julijskih alpa. Ostajemo na vrhu dok nam to dan dopušta, nerado se spuštamo prema domu jer je na vrhu još sve ružičasto od zalaska sunca. U smiraj dana iskorištavamo zadnje trenutke

ISPRED KOČE PRI IZVIRU ZAVRŠNICE

MAJA VUKIĆ

u ležaljka ispred doma i lagano ćaskamo s desetak članova društva Žirovnica kojima je sunčani dan zagrijao srce i dušu i odlučili su ostati prespavati na domu. Večer je donijela pregršt smijeha i zabave i nezaobilazni slovenski tanac kojem nisu mogle odoljeti naše ženske članice pa su zatancale s domaćinima koji su ih teške volje pustili na počinak. Domaćini su se svojski potrudili pokazati svoje gostoprimstvo i prepustili su nam veliku blagovaonu dok su se oni skuttrili u maloj blagovaoni pored kuhinje. Blagovaonu su zagrijali do te mjere da sam se pitao u kojem trenutku će peć eksplodirati od užarenosti. Ne znam da li zbog užarene prostorije ili atmosfere, bilo je teško otisnuti se prema spavaoni. U nezaobilaznom odlasku na WC oko 4 ujutro srećem Mateja Perkova na hodniku koji se muva amo tamo. Pitam ga jel i njega stislo da se srećemo na hodniku u ovo gluho doba noći. Matej k'o Matej mi odgovara da ga je stislo da ide na Vrtaču, kako je dan kratak odlučio je krenuti oko 5. Pozdravljam ga, zaželim mu sretan put i vraćam se u topli krevetac.

NA SREDNJEM VRHU

VODIČ - TURNI SKIJAŠ

MAJA VUKIĆ

DRUGA ETAPA

Jutro sviće u istom sjaju kako nas je jučer ispratio zalazak. Prekrasan dan s plavim nebom bez oblaka. Nakon doručka i kavice 13 odvažnih krenulo je prema domu na Zelenici od kuda ćemo se uputiti na vrh Begunjščice (2060 m) preko grape Šentanski plaz. Dolaskom na Zelenicu odlučujem ostaviti skije i otići na vrh pješice u pancericama (ipak sam planinarski vodič). Na Zelenici je opet mnoštvo skijaša i izletnika namjernika. Zbog tog prometa moram negdje sakriti skije da ne bih morao i u do-

linu u pancericama. Bacam se u potragu za dobrim skrovištem. Odluka pada da ću ih ostaviti u drvarnici. Mjesto je dobro, ali skije su još uvijek jako vidljive. Nalazim staru platu i skije zamatam u nju. Još kratka molitva i traženje vjere u dobrotu ljudi da ću skije naći na mjestu gdje sam ih ostavio i krećemo. Prvo nas čeka prečenje prema Šentanskom plazu da se ne trebamo spuštati sve do ulaska u grapu koja se nalazi cca 200 m niže kod kočice Vrtača (nekadašnje međupostaje žičare na Zelenicu). Tim putem još nitko nije prošao, tako da prtim dobrih 45

LUKA MOLVAREC

min po dubokom snijegu. Dolaskom u grupu kreće uspon. Stavljam dereze, kacigu na glavu, pregledavam opremu sudionika, cepin u ruke i udri ubrdo. Za nekih sat vremena mukotrpnog rada nogama stižemo na greben Begunjščice. Nestvaran pogled na planine koje nas okružuju. Pola sata grebenskog puta dijeli nas od Velikog vrha Begunjščice. Uporni turni skijaši izmoreni od uspona na skijama, isplaženih jezika i zajapurenih lica prolaze mimo nas. Vidno izmoreni svi uspijevaju izmamiti osmijeh na lice prilikom pozdrava u prolazu. Na vrhu improviziramo 2 do 3 stepenice u snijegu na koje sjedamo i vadimo iz ruksaka papicu koju smo ponijeli. Grijemo se čajem i suncem koje miluje obraze. Nakon sat vremena objavljujem silazak prema Zelenici gdje ćemo se naći s ostalim članovima grupe koji su pohodili niže vrhove u okolici kočice pri izviru Završnice i gdje ćemo ručati.

POVRATAK

Spust je iscrpljujuć isto kao i uspon (pogotovo ako si u pancericama). Prva stvar po

dolasku na Zelenicu - odlazim u drvarnicu da vidim je li "plahta" na mjestu. Plahta je netaknuta i skije su tu, dobro sam se pomolio. Nakon ručka i zasluženog piva zbrajamo dojmove i čestitam svim članovima koji su prvi put hodali s derezama i cepinom. Svi se smijemo jer zaključujemo da nas je samo troje imalo iskustva s navedenom opremom. Tako objedinjeni, siti, napojeni i nazovimo odmoreni krećemo put kombija prema Podljubelju. Pješadinci malo kukaju jer moraju ponovno staviti dereze dok ja dolazim na svoje. Staza od Zelenice do Podljubelja je uređena ratrakom (ralica gusjeničar iliti "snježni tenk") i koristim svaki pedalj staze za užitak. Stižem u Podljubelj za cca 5 min, kako je samo kratko trajalo. Za pola sata svi smo u kombijima i krećemo put Zagreba. Opčinjen ljepotom Begunjščice i turnim skijanjem po njenim padinama odlučujem se za još 2 uspona turnim skijama na Medvednicu sa zagorske strane. Turna sezona je time završila. Veselim se iščekivanju što će mi/nama ponuditi sljedeća.

PLANINARSKO DRUŽENJE S POGLEDOM NA MORE

Tekst: Mate Plejić

Fotografije: Miljenko Vargek

Krajem travnja 2023. godine započeo je jedan po mnogočemu poseban izlet. S planinarima prijateljskog planinarskog društva Kuk iz Novog Travnika (BiH) otišli smo posjetiti Kozjak i Omišku Dinaru, a uz to se, naravno, i lijepo podružiti.

1 CETINSKI MOST SA STIJENE NA STIJENU

DIVLJI
TULIPANI
(TULIPA
SILVESTRIS)

U subotnje jutro krenuo je pun autobus prema prijevoju Malačka iznad Kaštela Starog. Ispod parkirališta na prijevoju nalazi se i istoimeni planinarski dom (477 m). Tamo smo se susreli s prijateljima iz Novog Travnika i zajedno se zaputili prema najvišem vrhu zapadnog dijela Kozjaka – Sveti Ivan Biranj (631 m). Dan je bio vedar i cijelim smo putem imali širok vidik prema obali i otocima. S vrha smo lako prepoznali Kaštelanski zaljev, Split, Trogir i otoke Čiovo, Brač, Šoltu i Hvar. Na vrhu se nalazi crkvice koju smo najprije razgledali, a onda se oko nje smjestili i neko vrijeme podružili nastavljajući uživati u pogledima. Po povratku na polazišnu točku sjeli smo u autobus i krenuli prema smještaju za sljedeća dva dana – u apartmane u Nemiri, južno od Omiša. Nakon smještaja uslijedila je večera uz druženje do sitnih noćnih sati.

Apartmani su bili ugodni za boravak, ponuđena hrana ukusna, a domaćini simpatični, što je sve učinilo naše druženje s prijateljima iz PD-a Kuk još ljepšim.

KIŠNE RADOSTI

U nedjelju smo rano ustali, doručkovali, pripremili opremu za planinarenje i autobusom došli do početne točke – Planova. Tamo smo se podijelili u dvije skupine: prvu koja je išla ferratom i drugu koja je išla planinarskom stazom do Fortice, stare utvrde iznad Omiša. Kod Fortice su se skupine spojile ponovno uživajući u druženju, razgledanju Fortice i novim pogledima na obalu i otoke. Potom je uslijedilo spuštanje na stazu koja vodi uz ruševine kuća zaselka Čečuci prema

ILIRSKA PERUNIKA (IRIS ILYRICA)

planinarskoj kući neobičnog naziva „Luda kuća“ (650 m), koju održava PD Imber iz Omiša. Imali smo sreće jer smo baš pogodili dan kada je PD Imber imalo feštu povodom dana društva i tom prigodom biralo najljepšu vilu među prisutnim damama. Za vilu je bila izabrana mlada članica našeg prijateljskog društva PD Kuk, pa su je prikladno odjenuli u bijelu haljinu u kojoj je zbilja izgledala kao vila. Nakon što smo se podružili s domaćinima uz ponuđenu hranu i piće, zahvalili smo im na gostoprimstvu i uputili se prema vrhu Kula (864 m), najvišem vrhu Omiške Dinare. Trebalo je pola sata hoda od Lude kuće do

samog vrha. Pogled s Kule bio je predivan. Vidici su sezali sve do Biokova na jugoistok. Vidio se i dobar dio Dalmatinske zagore.

Vrijeme se počelo kvariti pri povratku s vrha. Vratili smo se do Lude kuće i ubrzo su pale prve kapi kiše. Krenuli smo silaziti prema selu Podašpilje, a zatim cestom do obale Cetine i izletišta Radmanove mlinice. Kako smo se spuštali, kiša je postupno pojačavala, da bi kod Radmanovih mlinica malo popustila pa ubrzo i prestala. Tamo smo se odmorili, okupili i ukrcali u dvije brodice – Kukovci u jednu, a Kapelaši u drugu. Na otprilike pola puta plovidbe počeo je pravi pljusak,

no srećom naše su brodice bile natkrivene pa unatoč kiši nismo kisnuli tijekom ugodne i zanimljive plovidbe. Po dolasku u Omiš morali smo se skloniti ispod nekog natkrivenog prostora dok smo čekali naš bus. Po povratku u apartmane uslijedila je repriza protekle večeri – večera i još jedno veselo druženje.

U ponedjeljak smo se ponovno rano probudili kako bismo pospremili stvari, pripremili se za odlazak iz apartmana i za planinarsku turu koja je bila pred nama taj dan. Poslije doručka pozdravili smo se s domaćinima i krenuli prema Ilirskoj riječnoj stazi koja ide paralelno s Cetinom, 50 do 100 me-

FERATOM IZ OMIŠA NA KULU

VATROGASNA NA KULI

tara iznad njene obale. Ta je staza dugo bila zapuštena i potpuno zarasla, ali su je 2014. godine omiški planinari uredili i na njoj postavili info-table i klupe za odmor. S obilaskom te staze povezali smo i obilazak tematske staze posvećene blaženom Leopoldu Mandiću te dijela svetišta u Zakučcu, uređenog njemu u čast. Po završetku današnje ture pozdravili smo se s prijateljima iz PD-a Kuk, smjestili u naš autobus i krenuli kući radosni, zadovoljni i puni dojmova.

OMIŠ, CETINA I POLJIČKA PLANINA

UREĐIVANJE POUČNE STAZE

Okićnica

VIŠE OD PEDESET LJUDI
SUDJELOVALO JE 30. RUJNA
2023. GODINE U UREĐIVANJU
POUČNE STAZE OKIĆNICA U
PARKU PRIRODE ŽUMBERAK
- SAMOBORSKO GORJE.

— Tekst i fotografije: —
Daniela Delale

Ova ekološka akcija, koju je organizirala Kapela, održala se pod sponzorstvom UNIQA osiguranja, na čijem je natječaju naš projekt bio jedan od pet koji su dobili potrebna novčana sredstva za održavanje. Upravo zahvaljujući tome, za sudionike je bilo sve besplatno - prijevoz autobusom, alat, rukavice te na kraju obilan ručak koji su nam pripremili domaćini Planinarskog doma Maks Plotnikov.

Poučna staza Okićnica, duga 2,5 km, otvorena je 2017. godine, a kružno vodi oko Starog grada Okića, smještenog na 499 metara nadmorske visine. Akciju uređivanja dogovorili smo s djelatnicima Parka prirode koji su nas educirali i vodili oko

svega što trebamo raditi. Podijelili su nas u tri grupe koje su spontano dobile i svoje nazive nakon što je sav posao bio završen i kada se doznalo tko je kako prošao u akciji. 'Potočari' su tako čistili potok i dobro se narađali, 'šljakeri' su najgore prošli zahvaljujući zarasloj livadi koju su morali prokrčiti, a 'šetači' su bili pravi sretnici jer na njihovom dijelu staze nije bilo previše posla pa se nisu pošteno ni uznojili.

Čistilo se dva do tri sata, a nakon toga je došlo vrijeme za ručak. Na meniju su bili grah s kobasicom, pohana piletina s krumpirićima te štrudle od jabuke i sira. Svima je bilo osigurano i piće po izboru tako da nitko nije ostao gladan ni žedan.

BOGATA POVIJEST

Inače, na Poučnoj stazi Okićnica je kroz deset poučnih tabli ispričana priča o jednom od najstarijih očuvanih plemićkih gradova kontinentalne Hrvatske, o strateškoj važnosti koju je imao u zaštiti sjeverozapadnih hrvatskih krajeva, obranama od Mongola i turskim opsadama i, na kraju, o njegovom propadanju nakon što je prošla turska opasnost.

Njima je obuhvaćena i geološka prošlost ovog područja, opisani su arheološki nalazi iz vremena prije hrvatskog naseljavanja ovih prostora te je opisana kultura življenja podno starog grada do početka prošlog stoljeća. Staza govori i o važnosti koju Okić ima u povijesti hrvatskog planinar-

stva jer upravo je ovdje Dragojla Jarnević ispisala prve stranice hrvatskog alpinizma 1843. godine.

A koliko ovaj kraj znači današnjim planinarima, pokazala je i činjenica koliko ih se okupilo u ovoj ekološkoj akciji, sudjelovalo u njoj te nas na kraju, kad smo se vratili u Zagreb, pitalo kada ćemo organizirati novu akciju. Veliko hvala Parku prirode Žumberak - Samoborsko gorje, UNIQA osiguranju te svima koji su sudjelovali te sve pozivamo na sljedeću akciju koju već sada pomno planiramo za 2024. godinu.

IN MEMORIAM

OVE 2023. GODINE NAPUSTILI SU NAS: MATO BILIČIĆ (1932), ZVJEZDANA DUMIČIĆ (1951),
ALEKSANDRA MURAJ (1948), ZDENKA OVAS (1937)

MANJE POZNATI, ALI LIJEPI I PRIVLAČNI

ZAČUĐUJUĆI PRSTEN VIDIKOVACA OKO RAVNA
ZASLUŽUJU DA PLANINARI DOĐU UPOZNATI
KOLOPLET VRHOVA KOJI SE IZDIŽU IZ MORA,
LUTAJU RAZNOLIKI, ZAGONETNI I ISPRESJECANI,
DA BI SE, TAMO NEGDJE NA JUGU PRETOPILI U
GROMADNU PRIMORSKU ZIDINU – VELEBIT.
(K. MILAS, SUSRETI NA RAVNOM, HP, 1984(3-4).

VELIKI SITOVNIK, NA OBZORU DESNO
VIŠEVICA, A LIJEVO ZAGRADSKI VRH

U vruće ljetne dane našao se na rasporedu primjeren izlet. Na granici Gorskog Kotara i Primorja odlazimo na manje poznate vrhove Veliki Rujnik 1042 m i Sitovnik 1048 m. Radi se o dva vrha koji se protežu od jugoistoka prema sjeverozapadu od mjesta Breze do krškog polja Ravno. Rjeđe su posjećeni, ali to ne znači da nisu lijepi i atraktivni.

Vozimo se autocestom od Zagreba prema Rijeci do izlaza Vrata, nastavljamo preko Fužina do mjesta Liča i Ličkog polja. Od Liča odlazimo prema Bribiru do polja Ravno, gdje se s desne strane uz cestu nalazi planinarski dom Vagabundina koliba 864 m. Vožnju nastavljamo lokalnom cestom do mjesta Breze koje je početna točka našeg pohoda.

NEOPISIV POGLED

Iza zadnjih kuća iz smjera dolaska i kraj velikog zavoja na makadamskoj cesti skrećemo ulijevo prateći dobro markiran put. Blagim usponom po travnatim padinama u smjeru zapada divimo se livadama punim raznolikog bilja opojnih mirisa gdje znalci raspoznaju najčešći planinski vrisak ljubičastih cvjetova i njegovog vrlo bliskog rođaka primorski ćubar bijelih cvjetova. Kako se lagano uspinjemo prema prijevoju, bura nas osvježava. Na trenutke je prilično jaka, ali nitko se ne buni. Osvježava nas i suši pa nema od znoja mokre odjeće. Na trenutak smo zaboravili na ljetnu žegu.

Pogledi prema Vinodolskom zaleđu, otoku Krku i moru oduševljavaju. Staza nas zatim vodi nešto strmijim kamenjarskim travnjakom po grebenu uz nekoliko neizbježnih serpentina. Nakon sat vremena hoda stižemo na naš prvi cilj Veliki Rujnik 1042 m. Tu se otvaraju prelijepi vidici prema Kvarnerskom zaljevu i otocima, a od vrhova se posebno u prvom planu ističu Zagradski vrh, Viševica i Strilež. Ovo je prilika za kratak odmor uz uobičajenu gužvu za fotografiranje uz oznaku vrha u svim

moogućim kombinacijama.

Naš put nastavlja dalje sjeverozapadnim smjerom u pravcu Sitovnika. Najprije se spuštamo po kamenjarsko-travnom grebenu. Prelaskom preko nekoliko uvala i zaravnih ulazimo u bukovu šumu te na kraju izlazimo na šumsku cestu, točno na raskršće puteva – lijevo na Zagradski vrh 1187 m, a desno na Veli Smolnik 1279 m. Naš put vodi ravno, odakle nakon pola sata uspona kamenim grebenom dolazimo na Sitovnik ili Veliki Sitovnik, ovisno koju kartu gledamo. Uz to, na nekim kartama piše da je vrh na visini 1048, a na nekima 1062 m nad morem. U oznaci na vrhu navodi se visina 1048 m. Najvjerojatnije je prava visina vrha 1062 m, a visina od 1048 m najvjerojatnije se odnosi na visinu trigonometrijske točke označene betonskim stupićem koji se nalazi nešto ispod vrha. Ostaje i dalje pitanje kako je službeno ime vrha, Sitovnik ili Veliki Sitovnik. Sudeći po planinarskoj karti koju rabi HPS službeno je ime Veliki Sitovnik. Bilo kako bilo, tu smo ponovno odmorili uz obvezno fotografiranje.

Konačno se spuštamo bukovom šumom u debeloj hladovini, prolazeći pokraj još jednog raskrižja puteva za Veliki Smolnik i Strilež. Staza nastavlja šumskom vlakom koja je u jednom dijelu za nedavnih nevremena zakrčena srušenim stablima i odlomljenim granama koje smo morali obilaziti. Nakon ukupno jedan sat hoda od (Velikog) Sitovnika izašli smo na asfaltnu cestu – oko tisuću metara do Vagabundine kolibe.

Vagabundina koliba, koja je od 1963. godine ugodan domaćin planinarima i prolaznim gostima, je privatni objekt obitelji Savić iz Bribira koja svojom ponudom želi približiti posebnost Gorskog Kotara, nudeći originalna jela ovoga kraja. Svojim

VELIKI RUJNIK

uređenjem objekta doprinosi da se osjećate ugodno i opuštano.

Na kraju ovog izleta s „Vagabundinih“ 26 °C spuštamo se u vrući Novi Vinodolski na 34 °C na kupanje kao začim i točku na „i“ ovog lijepog i raznolikog izleta.

IZBORNA I IZVJEŠTAJNA

SKUPŠTINA

HPD-A KAPELA

— Tekst: Jelena Plišo —

IZBORNA SKUPŠTINA DRUŠTVA, OSIM PROSLAVE ROĐENDANA DRUŠTVA, JEDAN JE OD VAŽNIH, SREDIŠNJIH GODIŠNJIH DRUŠTVENIH DOGAĐAJA. ZAHVALJUJUĆI NAŠIM ČLANOVIMA LELI I GORANU ZADRAŽILU I OVE SMO GODINE PONOVO ODRŽALI SKUPŠTINU U PROSTORIJAMA OSNOVNE ŠKOLE „IVAN GUNDULIĆ“ U ZAGREBU.

Nakon što smo se u proljetnu večer okupili u velikom broju, predsjednik Vjekoslav Habulinec otvorio je Skupštinu 27. siječnja 2023. godine, kratkim uvodnim govorom pozdravivši prisutne članove i goste. U ime Upravnog odbora predlaže Skupštini:

1. javno glasovanje tijekom cijele sjednice – prijedlog jednoglasno prihvaćen,
2. zapisničara i dvoje ovjervitelja zapisnika – Jelenu Plišo, Jagodu Šantić i Maju Vukić – prijedlog jednoglasno prihvaćen.

PREDLAŽE I SLJEDEĆI DNEVNI RED:

1. Otvaranje Skupštine
2. Izbor Radnog predsjedništva, Izbornog povjerenstva, Verifikacijskog povjerenstva, Zapisničara i ovjervitelja zapisnika
3. Utvrđivanje kvoruma
4. Prihvaćanje dnevnog reda
5. Izvješća o radu Društva – izvješće predsjednika, financijsko izvješće, izvješće nadzornog odbora i izvješće suda časti
6. Rasprava o izvješćima i donošenje odluke o prihvaćanju izvješća
7. Donošenje odluke o razrješenju člana Upravnog odbora
8. Donošenje odluke o izboru novog člana Upravnog odbora
9. Dodjela godišnjih priznanja
10. Razno

Prijedlog dnevnog reda je jednoglasno prihvaćen.

Nakon uvodnog dijela pristupilo se izvješćivanju o radu Društva od strane članova Upravnog odbora, Nadzornog odbora, Suda časti te pojedinih pročelnika povjerenstava. Najprije je izvješće o radu Društva u razdoblju svibanj 2022. do siječanj 2023. podnio predsjednik HPD-a Kapela Vjekoslav Habulinec. Financijsko izvješće podnio je

Goran Zdražil. Ostala izvješća podnijeli su Ana Kvočić, Nikola Brolich, Daniela Delalenađ, Luka Lujić, Luka Molvarec, Vjekoslav Habulinec u ime pročelnika Gospodarskog povjerenstva, Vesna Gjurčević Kantura i Tanja Kvočić. Sva izvješća su bez rasprave jednoglasno prihvaćena.

Na prijedlog radnog Predsjedništva jednoglasno je usvojena razrješnica člana UO-a Miroslava Kovačića te je obrazložen prijedlog UO-a za Nikolu Tkaleca kao novog člana UO-a. Skupština je jednoglasno usvojila prijedlog i izglasala povjerenje Nikoli Tkalecu.

Potom su podijeljena priznanja za 10 godina članstva u Društvu.

Nakon podjele priznanja, Hrvoje Gold u ime HPD-a Vihor i Nikolina Kučinić u ime HPD-a Grafičar održali su pozdravne govore.

Na kraju je predsjednik Vjekoslav Habulinec upoznao članove Društva s planovima za Himalajsku ekspediciju i organizaciju proslave 70. godišnjice Društva. Sjednica je okončana kratkim pozdravnim govorom predsjednika Vjekoslava Habulinca.

Nakon uspješno održane sjednice, u dobrom društvu uz smijeh, glazbu i pričavanje priča i anegdota veselo se družilo kao i svaki put.

Bolje je kad otkrivamo svijet zajedno.

Sigurno u sve avanture

**Putno
osiguranje**